

Zápis (č. 2/2011) ze zasedání Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny ze dne 7. 11. 2011

DATUM A ČAS: 7. listopadu 2011 od 13:00 – 17:00 hod.

MÍSTO KONÁNÍ: Zasedací sál vlády ČR
Strakova akademie
nábr. E. Beneše 4, Praha 1

PŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ:

NEČAS Petr, RNDr.

ŠIMŮNKOVÁ Monika, Mgr.

BALOGOVIÁ Lenka, Bc.

KÖTTNEROVÁ Renata, PhDr.

FILOVÁ Božena

BRADOVÁ Jiřina, Bc.

POLÁČKOVÁ Lýdia, Bc.

KUROVÁ Lenka, Mgr.

SLIVKA Roman, Bc.

BALÁŽ Jozef, Mgr.

ŠIMÁČEK Martin, Bc.

ZÁSTUPCI S POVĚŘENÍM:

KAFKA David, Ing. (MPSV, zástupce Dr. Ing. Jaromíra Drábka)

MIKEŠ František, JUDr. (MK, zástupce MUDr. Jiřího Bessera)

NĚMEC Ladislav, Ing. (MŠMT, zástupce Mgr. Josefa Dobeše)

BRZKOVÁ Martina, Mgr. (MZ, zástupkyně MUDr. Vítězslava Vavrouška)

LUHAN Jiří, Mgr. (MZV, zástupce Ing. Jiřího Schneidera)

KOLÁČEK Michal, Ing. (MMR, zástupce Ing. Kamila Jankovského)

FUCHSOVÁ Jarmila, Ing. (MF, zástupkyně Ing. Jana Gregora)

VESELSKÝ Ondřej, Mgr. (MV, zástupce Jana Kubiceho)

ČURDOVÁ Anna, Mgr. (Asociace krajů ČR, zástupkyně Mgr. Michala Haška)

NEPŘÍTOMNÍ ČLENOVÉ:

BEŇÁK David, Mgr.

HOLEK Jozef, Ing.

KOKY Cyril, Bc.

DUDÁŠ David

GABČO Štefan

JIRÁNEK Dan, Ing.

HOSTÉ:

JEŽKOVÁ Renata, Mgr. (MŠMT)

BIKÁROVÁ Eliška (členka petičního výboru v rámci Výzvy brněnských Romů)

RICHTEROVÁ Marie (členka petičního výboru v rámci Výzvy brněnských Romů)

SVOBODA Stanislav (RPG RE)

BANGA Patrik

ZA ODD. KANCELÁŘE RADY VLÁDY ČR PRO ZÁLEŽITOSTI ROMSKÉ MENŠINY A SEKRET. RADY VLÁDY PRO NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

KLÍPA Ondřej, Mgr.

MARTÍNEK Martin, MA

POSPÍŠIL Milan, RNDr.

KALÁBOVÁ Marie

PODRAZILOVÁ Alena, DiS.

KOŠATKOVÁ Eva, Mgr.

NÁVRH PROGRAMU JEDNÁNÍ:

1. Zahájení zasedání
2. Minuta ticha za zemřelou členku Rady Martu Válkovou
3. Schválení programu
4. Návrhy na nové členy Rady
5. Informace o dotačním řízení a návrh na změnu statutu Rady ve spojitosti s novou směrnicí ÚV ČR k dotacím S 19/2011
6. Inkluzivní vzdělávání
 - a) aktuální informace o realizovaných změnách (NAPIV, financování reg. školství, individuální projekty)

- b) prevence šíření předsudků a stereotypů o Romech ve výukových materiálech
- 7. Informace o situaci na Šluknovsku a možnosti koordinace postupů státní správy při obdobných krizových situacích
- 8. Analýza dopadů balíčku úsporných opatření v sociální oblasti na obyvatele sociálně vyloučených lokalit
- 9. Informace o Strategii boje proti sociálnímu vyloučení
- 10. Informace o Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2010
- 11. Předsednictví ČR v Dekádě romské inkluze 2005–2015 a evropská dimenze začleňování Romů
- 12. Různé
 - a) Informace z jednání Komise MŠMT "Památník romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu" – zvolení zástupce Rady
 - b) Informace o materiální a sociální revitalizaci sociálně vyloučených lokalit v Ostravě
 - c) Informace o průběhu školení romských mediátorů Rady Evropy
 - d) Výzva brněnských Romů
 - e) Pozvánka na konferenci „Provázanost činnosti krajských koordinátorů pro romské záležitosti, romských poradců a terénních pracovníků“
- 13. Závěr

BOD JEDNÁNÍ Č. 1

ZAHÁJENÍ ZASEDÁNÍ

Předseda Rady RNDr. Petr Nečas uvítal členy a přítomné hosty na druhém zasedání Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny (dále jen Rada) v roce 2011.

BOD JEDNÁNÍ Č. 2

MINUTA TICHÁ ZA ZEMŘELOU ČLENKU RADY MARTU VÁLKOVOU

V úvodu předseda Rady navrhl uctění památky zesnulé členky Rady, paní Marty Válkové, která zemřela ve středu 5. října ve věku 55 let po dlouhé těžké nemoci.

Marta Válková se dlouhodobě zabývala integrací Romů nejen jako členka Rady, ale i jako romská poradkyně v Ústí nad Orlicí a později jako krajská koordinátorka pro romské záležitosti Pardubického kraje. Jako malířka se zasadila o rozvoj a propagaci romské kultury. Svým působením významně přispěla ke zlepšení situace Romů v České republice. Po té všichni přítomní uctili minutou ticha její památku.

BOD JEDNÁNÍ Č. 3

SCHVÁLENÍ PROGRAMU ZASEDÁNÍ

Předseda Rady vyzval přítomné členy a jejich zástupce, aby navrhli změny či doplnění programu. Na tuto výzvu reagovala Bc. Lenka Balogová, místopředsedkyně Rady, která přednesla tři návrhy na změny. V první řadě navrhla rozšířit bod 5 „*Informace o dotačním řízení a návrh na změnu statutu Rady ve spojitosti s novou směrnicí ÚVČR k dotacím S 19/2011*“ o bod 5b v rámci něhož chtěla občanská část Rady řešit problém se zastoupením členů Rady v hodnotících komisích dotačních programů jiných resortů a navrhla k tomuto bodu i nové usnesení. Další změna se týkala předřazení bodu 7 „*Informace o situaci na Šluknovsku a možnosti koordinace postupů státní správy při obdobných krizových situacích*“ před bod 5. Poslední navrhovanou změnou bylo předsunutí bodu 12 c „*Výzva brněnských Romů*“ za bod 7, neboť zasedání se účastnily členky petičního výboru z Brna, které musely z časových důvodů odejít dříve. Dle předsedy Rady byly tyto návrhy relevantní.

Další změnu navrhl Bc. Martin Šimáček, ředitel Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách (dále jen Agentura). Navrhl předřazení bodu č. 9 „*Informace o Strategii boje proti sociálnímu vyloučení*“ na bod programu č. 5. Předřazení zdůvodnil důležitostí materiálu, aby se členové mohli seznámit s připravovaným způsobem koordinace naplňování Strategie boje proti sociálnímu vyloučení a to na začátku zasedání. Dle předsedy Rady jsou všechny body programu důležité, z tohoto důvodu nelze předřazovat některá témata před ostatní. Navrhl, aby bod č. 9 zůstal v původním pořadí na programu.

V závěru vyzval členy k hlasování o návrhu programu.

Výsledek hlasování:

Pro – 20

Proti – 0

Zdržel se – 0

NÁVRH PROGRAMU JEDNÁNÍ:

1. Zahájení zasedání
2. Minuta ticha za zemřelou členku Rady Martu Válkovou
3. Schválení programu
4. Návrhy na nové členy Rady
7. Informace o situaci na Šluknovsku a možnosti koordinace postupů státní správy při obdobných krizových situacích
5. Informace o dotačním řízení a návrh na změnu statutu Rady ve spojitosti s novou směrnicí ÚV ČR k dotacím S 19/2011
 - 5 b Informace o účasti členů Rady v hodnotících komisích dotačních programů
- 12 d. Výzva brněnských Romů
6. Inkluzivní vzdělávání
 - a) aktuální informace o realizovaných změnách (NAPIV, financování reg. školství, individuální projekty)
 - b) prevence šíření předsudků a stereotypů o Romech ve výukových materiálech

8. Analýza dopadů balíčku úsporných opatření v sociální oblasti na obyvatele sociálně vyloučených lokalit
9. Informace o Strategii boje proti sociálnímu vyloučení
10. Informace o Zprávě o stavu romské menšiny v České republice za rok 2010
11. Předsednictví ČR v Dekádě romské inkluze 2005–2015 a evropská dimenze začleňování Romů
12. Různé
 - a) Informace z jednání Komise MŠMT "Památník romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu" – zvolení zástupce Rady
 - b) Informace o materiální a sociální revitalizaci sociálně vyloučených lokalit v Ostravě
 - c) Informace o průběhu školení romských mediátorů Rady Evropy
 - d) Pozvánka na konferenci: Provázanost práce krajských koordinátorů pro romské záležitosti a práce romských poradců a terénních pracovníků
13. Závěr

BOD JEDNÁNÍ Č. 4

NÁVRHY NA NOVÉ ČLENY RADY

Předseda Rady přistoupil k dalšímu bodu jednání. Z důvodu rezignace Ing. Karla Holomka a Mgr. Jarmily Balázové na členství v Radě a v souvislosti s úmrtím členky Marty Válkové je nutné navrhnout nové členy Rady. Mezi členy Rady již probíhaly diskuse k případným nominacím, proto je vyzval, aby přednesli své kandidáty.

Slova se ujala místopředsdkyně Rady, Bc. Lenka Balogová. Občanští členové Rady se shodli na tom, že chtějí uchovat regionální působnost a zastoupení krajů, ze kterých tito členové byli. Tímto bude dodržen i článek III. Statutu, bod 4.1, v němž je ukotven požadavek zachování regionální působnosti. Za Prahu navrhuje jako člena Rady Jana Baloga, za Brno pana Jiřího Daniela, za Pardubický kraj paní Věru Horváthovou.

Předseda Rady poděkoval za návrhy na kandidáty a dotázal se ostatních členů, zda mají jiný návrh. Ten již nezazněl. Po té přistoupili členové k hlasování o návrhu usnesení.

Výsledky hlasování:

Pro – 20

Proti – 0

Zdržel se – 0

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny**

**ze dne 7. listopadu 2011
k bodu 4**

Návrh na jmenování nových členů Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

Rada

- I. navrhuje** jmenovat za členy Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny Jana Baloga, Jiřího Daniela a Věru Horváthovou;
- II. ukládá** tajemníkovi Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny, aby oslovil navržené kandidáty a připravil ve spolupráci s výkonnou místopředsedkyní Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny podklady pro výběr nových členů Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.

BOD JEDNÁNÍ Č. 7

**INFORMACE O SITUACI NA ŠLUKNOVSKU A MOŽNOSTI KOORDINACE
POSTUPŮ STÁTNÍ SPRÁVY PŘI OBDOBNÝCH KRIZOVÝCH SITUACÍCH**

Předseda Rady po té uvedl předřazený bod č. 7 týkajícího se krizové situace na Šluknovsku. Na řešení situace se podílí i zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Mgr. Monika Šimůnková, kterou vyzval, aby se k situaci vyjádřila.

Mgr. Monika Šimůnková se snaží ve spolupráci s dalšími subjekty řešit situaci v co nejširší míře. Sama Šluknovsko navštívila čtyřikrát v posledních dvou měsících. Podrobné informace o průběhu návštěv jsou uvedeny v podkladech k Radě. Šluknovsko navštívila i v doprovodu pana premiéra v září 2011. Uvědomuje si, že situace na Šluknovsku není jednoduchá. Sice se nyní zdánlivě uklidnila, nicméně je nutné zde začít dlouhodobě a systematicky pracovat. Vedle aktivit, které v regionu uskutečnila ve spolupráci s Agenturou, iniciovala sama jednání s ministrem vnitra Janem Kubicem a s jeho prvním náměstkem, dále s policejním prezidentem Petrem Lessym. Výsledkem těchto jednání bylo zlepšení koordinace a provázanosti aktivit těchto institucí. Ministerstvo vnitra (dále jen MV) a Policejní prezidium nominovalo své zástupce do akčních skupin, které jsou vytvářeny na úrovni tří nejvíce dotčených měst na Šluknovsku, konkrétně ve Varnsdorfu, Šluknově a v Rumburku, kde již spolupráce a koordinace postupů funguje. Intenzivně probíhá jednání s odborem prevence kriminality MV, konkrétně s Mgr. Jitkou Gjuríčovou, která je koordinátorkou skupin za MV. Jako zmocněnkyně vlády pro lidská práva oslovila i ministra práce a sociálních věcí s požadavkem, aby také nominoval svého zástupce do akčních skupin.

Vyjádřila také požadavek, aby se situace na Šluknovsku stala bodem jednání vlády ČR. Navrhuje, aby na vládní úrovni vznikla koordinační skupina, která se bude této problematice věnovat na centrální úrovni, protože je ve Šluknovském výběžku velmi vážná a bude vyžadovat i systémové změny. Na jaře příštího roku mohou obdobné problémy vypuknout i jinde v ČR. Na jednotlivých setkáních se starosty Šluknovska musí opakovaně vysvětlovat vládní stanovisko k tamní situaci. I z tohoto důvodu by uvítala vznik koordinační skupiny na vládní úrovni, která by byla vedená buď ní jako zmocněnkyní vlády pro lidská práva nebo jinou pověřenou osobou. Zcela zásadní je zajištění pravidelného monitoringu situace na Šluknovsku a vyhodnocování uplatněných postupů a opatření. Následně vyzvala Bc. Martina

Šimáčka, aby blíže představil situaci a jednotlivé kroky, které na Šluknovsku realizovala Agentura.

Bc. Martin Šimáček upozornil členy Rady, že v podkladech mají rozepsány všechny informace o aktivitách v jednotlivých městech, dále jsou zde uvedeny části strategického plánu ve Varnsdorfu. Je nutné upozornit na to, že se situace v jednotlivých městech Šluknovska liší. Nejkomplikovanější je situace ve Varnsdorfu, kde je nejvyšší počet chudých Romů, odhadem okolo 500 Romů. Jsou zde čtyři ubytovny, tři městské a jedna soukromá. Situace zde je velmi napjatá a problematická. Přes řadu opatření, která zde byla přijata (počínaje razantním vstupem zvýšeného počtu policistů na území města, kteří výrazně snížili kriminalitu, různé vyhlášky, které město přijalo minulý týden za účelem zklidnění situace v místě, přes další krátkodobá opatření zavedená ve spolupráci mezi městem a Agenturou) se situace v terénu bohužel výrazně nemění. Lidé nadále zůstávají uzavřeni v ubytovnách, které nejsou dlouhodobě obyvatelné a jsou zdrojem střetů s obyvateli z okolní zástavby. Nepodařilo se změnit situaci i z hlediska dostupnosti sociálních služeb, podpory vzdělávání a trávení volného času. Toto by mělo být předmětem činnosti akční skupiny, o níž mluvila paní zmocněnkyně. V současnosti bude město rozhodovat o tom, zda navrhovaná opatření akční skupiny vezme za svá a bude ochotné je přijmout s využitím další podpory Agentura (tj. podpora finančního charakteru, při tvorbě projektů, při čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU, podpora přenosu příkladů dobré praxe a zkušeností z jiných lokalit). Toto je zcela zásadní krok, který čeká Varnsdorf v následujících 10 – 20 dnech. Není možné se „ukolíbat“ tím, že se situace částečně uklidnila dobrým zásahem, situace se může kdykoli znovu vyostřit.

Situace v Rumburku je jiná, není zjednodušeně řečeno tolik napjatá. V tomto městě je nižší počet chudých Romů než ve Varnsdorfu. Nicméně i při počtu 300 – 400 Romů by bylo vhodné, aby se i Rumburk výrazně posunul při realizaci integračních opatření zejména v oblasti sociálních služeb, které ve městě v podstatě chybí. Bylo dohodnuto se starostou, že by zde v rámci města byla zřízena Komise Rady města pro sociální začleňování a ta by v příštích 6 – 9 měsících zpracovávala plán rozvoje sociálních služeb, vzdělávacích aktivit, prevence kriminality, případně i bydlení, zaměstnanosti s důrazem na oblast sociálního podnikání.

Akční skupina ve Šluknově se ustanovuje obtížněji, na druhou stranu jsou výsledky práce v terénu lepší v tom smyslu, že se podařilo podat relativně vyšší počet projektů na zajištění sociálních služeb, které jsou klíčové vzhledem k potřebám obyvatel místního sídliště. Největší migrace v regionu nastala právě zde z důvodu prodeje ubytovny před 14 měsíci. Tato migrace již ustala a to díky rozhodnutí nového majitele v dubnu tohoto roku, situace na sídlišti se tím začala pomalu uklidňovat. Opět se však domnívá, že bez odpovídající dostupnosti sociálních služeb, podpory v oblasti vzdělávání a zaměstnanosti se situaci nepodaří efektivně řešit. V této lokalitě se daří psát projekty na zajištění potřebných aktivit, nedaří se však koordinační činnost s majitelem ubytovny a s vedením města. I zde mají pracovníci Agentury před sebou důležitá jednání, která budou rozhodující pro úspěšné řešení situace ve městě.

Dle hodnocení Bc. Martina Šimáčka se situace dostává samovolně i díky zásahům do hluché fáze. Zcela zásadní je nyní nepolevit v práci, aby se situace na Šluknovsku viditelně změnila. Těsně před dokončením je rozsáhlá analýza migrace a souvisejících aspektů regionu Šluknovska. Bude to důležitý materiál a členové Rady s ním budou seznámeni v první řadě. Je nutné si „nalít čistého vína“ v tom, co stojí na pozadí nepokojů, aby bylo možné přivést k jednacímu stolu všechny odpovědné činitele měst a obcí. V rámci těchto jednání by mělo dojít k rozhodnutí, jak na základě zjištěných informací budou zástupci příslušných měst spolupracovat, aby zamezili nežádoucí migraci a zvýšené kriminalitě, což byly významné spouštěcí mechanismy vyhrocení celé situace.

Předseda Rady poděkoval za příspěvek a vyzval zástupce ministerstva vnitra, aby se k situaci na Šluknovsku vyjádřil.

Mgr. Ondřej Veselský, náměstek ministra vnitra, informoval členy o aktualitách týkajících se dění na Šluknovsku. Ministr vnitra vyhlásil v červnu 2011 před vypuknutím krize na Šluknovsku a v Novém Boru Program prevence kriminality a boje proti extremismu - program Úsvit. Projekty v rámci něj jsou implementovány ve městech a obcích Bílina, Trmice, Rumburk, Šluknov a dva projekty probíhají ve Varnsdorfu. Chtěl by zde také potvrdit úzkou spolupráci mezi odborem prevence kriminality MV a zmocněnkyní vlády pro lidská práva. Společně koordinují své postupy, dohodli se na pravidelných schůzkách, které budou mít informativní charakter. Společně učinili závěr, že je nutné do těchto aktivit zapojit i Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV)). Součástí dohody bylo vypracování informativního materiálu pro jednání vlády ČR, který bude popisovat potřebná opatření pro zlepšení situace na Šluknovsku.

Situace na Šluknovsku eskalovala nejvíce v době, kdy v jednotlivých městech probíhaly demonstrace. V této fázi se velmi osvědčila práce antikonfliktních týmů. Tyto týmy jsou určitým českým specifikem, snad žádný jiný členský stát EU je kromě Německa nemá. S obyvateli regionu komunikuje intenzivně také styčná důstojnice z Krajského ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje. Dne 8. listopadu 2011 navštíví ministr vnitra se svým prvním náměstkem a policejním prezidentem Šluknov, kde bude diskutovat s jednotlivými zástupci o řešení problému. Mgr. Ondřej Veselský vyzval členy Rady k případným dotazům.

Předseda Rady poděkoval za příspěvek a otevřel diskusi k tomuto bodu. Slova se ujala Bc. Lenka Balogová, která velmi dobře zná Ústecký kraj. Dle jejího názoru do situace na Šluknovsku výrazně zasáhla média. Na druhou stranu zde vidí i určité selhání obvodního oddělení Policie ČR v jednotlivých městech. Kdyby policie fungovala efektivně, jednoznačně a striktně řešila trestnou činnost i přestupky na Šluknovsku a včas konala, tak by v tomto regionu nedocházelo k tak výrazným konfliktům mezi majoritou a minoritou.

Předseda Rady poděkoval za komentář, v němž byly velmi přesné postřehy, které celou situaci na Šluknovsku vystihly. Jako předseda vlády měl možnost mluvit s důstojníky zásahové jednotky a ti rovněž jako odborníci vysledovali, že právě pasivita obvodního oddělení Policie ČR je významnou příčinou eskalace problému z drobné kriminality do takových rozměrů. Velmi neblahou roli v tomto sehrála skutečně česká média, která udělala hvězdu z pana Kohouta, který se snažil výrazně rozdmýchat nepokoje a svolával protiromské pochody, přitom jeho záměrem bylo přizívit se na problému a zvýšit vlastní popularitu. Média vůbec nepoukázala na to, co je to za člověka.

Mgr. Ondřej Veselský doplnil, že se MV intenzivně snaží metodicky působit na policii, aby konala. Policie ČR je dle zákona nezávislá, má své metodiky, vnitřní strukturu a organizaci. Ze zákona nemůže ministr vnitra zasahovat přímo do konání policie, to by bylo v rozporu s trestním řádem a se zákonem o policii. Připojil se k tomu, že činnost policie při zásazích negativně ovlivnila média. Policie musí průběžně vyhodnocovat jaká práva a koho chrání. Musí chránit i ta práva, která vyplývají přímo z Ústavy ČR. MV hodnotí práci policie při jejích zásazích v průběhu demonstrací na Šluknovsku jako kvalitní. Co se týče činnosti policie na pořádkové úrovni, tomu se bude ministr vnitra věnovat z hlediska metodiky, nikoli z hlediska přímého zásahu do její činnosti v souvislosti s vyšetřováním jednotlivých skutkových podstat trestních činů a přestupků.

PhDr. Renata Köttnerová se kloní k názoru zmocněnkyně vlády pro lidská práva, že je nutné vytvořit koordinační skupinu i na úrovni vlády, kterou by tvořili zástupci MV a MPSV. Není úplně jasné, jaké dopady bude mít od ledna 2012 sociální reforma. Lze však očekávat, že vzniknou problémy ve vyloučených lokalitách, které opět mohou eskalovat v určité konflikty a ve zvýšení trestné činnosti. MPSV má v gesci nejen změny v oblasti poskytování

sociálních dávek. Byl vydán i metodický pokyn, v němž je jasně napsáno, že obce dvojkové a trojkové by měly zajišťovat sociální práci i ve vyloučených lokalitách. Doposud však není jasné, kolik pracovníků bude v městech vyčleněno na tuto oblast a jak bude jejich činnost podporována v rámci dotací na přenesenou působnost. MPSV a MV jsou tedy zcela zásadními resorty pro zapojení do koordinační skupiny. Stejně tak by měl koordinační útvar počítat s účastí krajských koordinátorů pro romské záležitosti, kteří vesměs ve všech krajích spolupracují se styčnými důstojníky pro menšiny a s pracovníky zaměřenými na práci s národnostními menšinami.

Je velmi důležité monitorovat ohniska prostřednictvím policistů, kteří jsou v terénu a styčného důstojníka pro menšiny. Je nutné monitorovat lokality, kde hrozí interetnický konflikt a to ve spolupráci s romskými poradci, s krajskými koordinátory pro romské záležitosti a neziskovými organizacemi. Tento dialog se osvědčil v Olomouckém kraji, kde se snaží jednat i se starosty, se zástupci Policie ČR. Policie předává starostům, kteří si stěžují na vysokou kriminalitu Romů či nepřizpůsobivých, podklady s popisem skutečného rozsahu kriminality v obci. Ve třech případech, kde byla situace obdobně napjatá, se prokázalo, že kriminalita není ve skutečnosti tak vysoká, jak deklarují starostové. Je tedy důležité v takových situacích poskytovat relevantní informace. Předpokládá, že by koordinační skupina potom mohla např. prostřednictvím výboru Rady, konkrétně *Výboru pro spolupráci se samosprávami*, spolupracovat s krajskými koordinátory pro romské záležitosti a tímto způsobem by došlo k výměně informací o dění v jednotlivých lokalitách, o problémech, ale i o příkladech dobré praxe.

JUDr. František Mikeš, náměstek ministra kultury, není přesvědčen o tom, že je vše možné řešit na úrovni ústřední státní správy, natož z vládní úrovně. Samozřejmě že by měly na centrální úrovni vznikat určité rámce řešení situace, nicméně klíčovou roli by v tomto ohledu měly sehrávat jednotlivé samosprávy, obce a města a jejich městská policie. Sám má zkušenosti z Českého Krumlova, kde žije početná romská menšina. I zde byly problémy, ale ne tak vyhrocené a to i z toho důvodu, že město Český Krumlov uzavřelo kontrakt na úklid města a jiné práce s romskou firmou a dohodlo se na tom, že budou zaměstnávat Romy. Samozřejmě, že by jich mohli zaměstnávat více, budou-li k tomu mít podmínky a příslušné ekonomické nástroje, nicméně se toto osvědčilo jako efektivní nástroj v oblasti romské integrace. Druhá věc je činnost policie, ať už státní nebo městské. Role policie je nezastupitelná v místech, kde se shromažďuje např. problémová mládež. Neznamená to, že budou mládež vyhánět z místa, ale pokud je budou nutit, aby nedělali v místě nepořádek a pokud ho udělají, tak aby jej po sobě hned uklidili, napětí mezi obyvateli nebude tak výrazné jako v případě, že by si jich nikdo nevšímal. Práce policie musí být systematická, trpělivá a důsledná. Pokud se tohoto obce nezhostí a neuvědomí si, že řešení problému je v jejich gesci, tak problém nikdo z ústředí nevyřeší.

Mgr. Jozef Baláž podotkl, že Agentura na Šluknovsku působí od roku 2008. Eskalace problémů v regionu jí tedy musela poskytnout zpětnou vazbu o její činnosti. Zajímalo by ho, jakou zpětnou vazbu si z toho Agentura vzala? Kdyby dnes Agentura dnes vstupovala na Šluknovsko, udělala by něco jinak, vyvarovala by se určitých postupů?

Na otázku reagoval Bc. Martin Šimáček. Již zahájili proces reflexe činnosti Agentury, jehož cílem je poučení se z celé situace. Pracovníci Agentury již prošli jednotlivé kroky, které učinili před eskalací konfliktu. Nyní porovnávají situace, snaží se najít, kde došlo k nějakým klíčovým událostem, při kterých mohli v minulosti reagovat jinak a předejít eskalaci konfliktů. Identifikovali celou řadu faktorů a příčin, které intervenovaly do situace, v rámci nichž se dalo předejít problémům. Některé faktory nemohli absolutně pracovníci Agentury očekávat či přímo ovlivnit, neboť přesahují kompetence Agentury nebo i krajského koordinátora pro romské záležitosti či pravomoci jiných orgánů státní správy. Má na mysli různá politická jednání a zákulisní jednání lokálních politiků, které byly rovněž spouštěcím

mechanismem problému. Ve Varnsdorfu měla Agentura velmi problematickou pozici, ze které se skutečně nedaly změnit podmínky na ubytovnách ač věděli, že situace na ubytovnách není vůbec žádoucí. Nebylo možné přinutit obce i jiné veřejné instituce, aby s těmito podmínkami na ubytovnách něco udělaly. Je celá řada vnějších vlivů, které nebylo možné očekávat či je ovlivnit.

Pak je skupina faktorů, které bylo možné očekávat, ale nebyli schopní na ně reagovat. Nabízí se zde srovnání mezi dvěma městy Šluknovského výběžku. Podíváme-li se na činnost Agentury v Krásné Lípě, je možné vidět komplexní systém sociálního začleňování, který ustál celou řadu migračních vln do obce. Jsou zde nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, programy zaměstnanosti a veřejně prospěšné práce. Je zde ucelený systém terénní práce a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a programy na zvýšení školní úspěšnosti žáků základní školy. Otázkou je, proč toto nezačalo fungovat ve Varnsdorfu. V Rumburku ležely na stole dva připravené projekty, jeden infrastrukturní na zajištění zázemí a druhý měkký na zajištění sociálních služeb a navazujících opatření. Programy byly smeteny vedením města ze stolu jako nepotřebné a neúčelné. Agentura v takové pozici nemůže dělat nic jiného než vracet opakovaně tu věc do hry a vyjednávat. Je samozřejmě možné klást si otázku, jestli byli zástupci Agentury dostatečně razantní v jednáních, v argumentaci, proč by se projekty měly v lokalitě implementovat.

Výkon Agentury na Šluknovsku reflektuje velmi dobře dokončená externí evaluace práce Agentury, která řadí činnost na Šluknovsku do průměru až nadprůměru v porovnání s činností v ostatních pilotních lokalitách. Kus dobré práce byl odveden v Krásné Lípě. Je nutné si uvědomit, že zodpovědnými jsou především samosprávy, Agentura nemá nástroje na to, aby je přiměla realizovat integrační politiku. Například projekty vytvořené pro Rumburk byly velmi komplexní, mohly efektivně předcházet vyhrocení situace. Je na místě si položit otázku, zda o ně byl v Rumburku zájem v rámci prevence. V současnosti má Agentura k dispozici relevantní informace, které by mohly posloužit k tvorbě efektivních preventivních opatření, jež by dokázala do budoucna zabránit konfliktům. Bohužel na straně klíčových aktérů na místní úrovni chybí vůle. Nejedná se jen o vedení obcí, ale i o odbory obecních úřadů, policii, školy a školská zařízení. Není mu např. jasné, proč jsou všechny děti z vyloučených lokalit ve Varnsdorfu vzdělávány ve speciální škole bez jakékoli šance na inkluzi do hlavního vzdělávacího proudu. Aktéři na místní úrovni jsou autonomní. Úvahy by se měly ubírat spíše k tomu, jak posílit kompetence Agentury, aby mohla účinněji, s většími pravomocemi a odpovědností s využitím efektivnějších nástrojů předcházet vzniku obdobných situací.

Agentura aktuálně dokončuje velice podrobnou analýzu situace v dalších asi 120 místech ČR, v nichž by mohlo potenciálně dojít k další eskalaci násilí a mezietnických konfliktů. Materiál bude vládě předložen v rámci naplňování Strategie boje proti extremismu. Stejně jako PhDr. Renata Köttnerová má i on obavy z možných důsledků sociálních reforem. Přes jejich značnou užitečnost mohou mít dílčí nevhodné dopady na už tak napjaté situace v některých regionech.

Bc. Jiřina Bradová vyjádřila politování nad tím, že se Rada jako poradní orgán vlády ČR nesešla dříve k situaci na Šluknovsku. Členové Rady diskutují o situaci až nyní na konci roku. Občanská část Rady byla vystavena tlaku ze strany Romů, že jako zástupci romské menšiny v ČR nic neřeší. Ona uznává, že mají v tomto ohledu pravdu. Přes veškerou snahu občanských členů iniciovat svolání Rady se to nepodařilo. Sama vnímá riziko, že se bude demonstrovat jako na Šluknovsku v dalších městech ČR. Zaznamenala, že ve Vsetíně ve Zlínském kraji už jedna demonstrace proběhla, chystají se další. Na Facebooku se svolávají příznivci extremistických stran a lze očekávat, že obdobných akcí bude přibývat. Dle jejího názoru mělo jednání Rady proběhnout hned po vzniku problémů na Šluknovsku. V průběhu něho se mohla projednat celá řada věcí s klíčovými aktéry. Dle jejího názoru Rada selhala při řešení situace na Šluknovsku.

Předseda Rady reagoval na toto vyjádření. Je hluboce přesvědčený o tom, že podstata problému na Šluknovsku je sociální, nikoli etnická. Pokud by vždy při takových problémech svolali Radu, došlo by k přehození výhybky diskurzu debaty o problému. Konflikt by byl vnímán jako konflikt mezi romskou menšinou a většinovou společností, přitom se jedná o naprosto chybné a kontraproduktivní paradigma, které by členové Rady připustili. Příčina problému je sociálního charakteru a z tohoto důvodu je zásadní skutečně práce v každé té konkrétní lokalitě, ať už se jedná o zajištění sociální práce, podpory vzdělávání a zaměstnanosti, programů dostupného bydlení, programů zaměřených na zvýšení kvality života vyloučených obyvatel. Společným úkolem Rady je právě zabránit tomu, aby se situace na Šluknovsku stávala interetnickým konfliktem. Uvítá, když se bude Rada situaci na Šluknovsku věnovat, ale na druhou stranu nesmí připustit, aby se z toho stal konflikt mezi místními Romy a majoritní populací. Toto je jeho názor, je však ochoten o něm diskutovat. Samozřejmě není proti, aby se Rada scházela při řešení takových situací.

Bc. Jiřina Bradová v tomto úplně nesouhlasí. Dle jejího názoru se jedná o etnický problém. Nedemonstruje se, když okrade nebo zavraždí nerom neroma. Jakmile ale něco spáchá Rom, okamžitě se začne schylovat k demonstracím, které jsou namířené proti všem Romům. Ona toto vnímá více jako etnický problém.

Předseda Rady s tímto souhlasí, právě z tohoto důvodu je nutné zabránit tomu, aby nedocházelo ke směřování aspektu sociálního a etnického. Příčina problémů na Šluknovsku je sociálního charakteru, ne etnického a toto je nutné navenek zdůrazňovat.

Dle Patrika Bangy zaznamenají lidé ve večerních zprávách hesla demonstrantů jako „cikáni do plynu“, v tomto směru se jedná o etnický problém. Souhlasí s Bc. Jiřinou Bradovou, že Rada měla zasednout mnohem dříve, protože obyčejní Romové, kteří v televizi vidí skandující dav s hesly „cikáni do plynu“ se cítí být vážně ohroženi. Je na místě k nim vyslat signál, že mají zastání u těch nejvyšších míst.

Předseda Rady uvedl, že zde došlo ke zneužití situace politickými extremisty. Žádný slušný rozumně uvažující člověk se nemůže ztotožnit s podobným heslem. Právě z tohoto důvodu nesmí členové Rady přistoupit na to, co hlásají extremisté. Ti zneužili situaci ke svému prospěchu a k získání politických bodů. V úvahách o problému je nutné se zaměřit na podstatu problému, proč vznikl. Problém nespočívá v tom, že někde žijí Romové v menšině. Problém spočívá v konkrétních podmínkách v dané lokalitě, kde žije místní část romské komunity. V důsledku problémů, které se dotýkají oblasti sociální, vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, pak vznikají konflikty. Příčina problému netkví v tom, že vyloučená skupina jsou Romové. Pokud bychom na toto přistoupili, potom bychom přistoupili na pohled extremistů, který je nepřijatelný.

Bc. Lýdia Poláčková s tímto nesouhlasila. V pořadu České televize „168 hodin“ byl výstup majitelky prádelny, která odmítla zaměstnat Romky. Problém v oblasti zaměstnanosti byl ryze etnický.

Předseda Rady uvedl, že není možné zaměřovat příčinu problému a následky. Je nutné se na věc dívat analyticky.

Mgr. Monika Šimůnková souhlasí s předsedou Rady, příčina problému je sociální, nicméně ona je sama konfrontována s tím, že následkem je etnický konflikt. Média sehrála skutečně negativní roli na Šluknovsku. V jejich výstupech už bylo na kriminalitu nahlíženo jen v intencích, zda byl pachatelem Rom nebo Nerom, což je velmi nebezpečný pohled, který vede následně k tomu, že je všem Romům připisována kolektivní vina za činy jednotlivců. Ač etnicita není příčinou problému, v současnosti hraje výraznou roli v situaci na Šluknovsku.

Způsob koordinace postupů na centrální úrovni bude v konečném důsledku s největší pravděpodobností předmětem rozhodnutí vlády. Souhlasí s JUDr. Františkem Mikešem, že velký díl odpovědnosti leží na místních samosprávách. Přesto je potřebná i koordinace na

centrální úrovni. Byly např. ze strany starostů a zástupců krajů vzneseny návrhy na legislativní řešení. Dle jejího názoru by koordinační skupina zabránila situaci, kdy např. Ústecký kraj podává naprosto nekoordinovaně své návrhy na vládu, které jsou odmítány a to nejen z důvodu, že by se jimi nechtěla vláda zabývat, ale i proto, že jsou řešeny jinými koncepčními materiály. Reakce starostů je potom po odmítnutí jejich návrhů směrem k vládě negativní. Koordinací subjekt na centrální úrovni by mohl koordinovat legislativní návrhy a zvažovat, jaké návrhy jsou přijatelné, co už přijatelné není. Nedocházelo by k duplicitě v návrzích s opatřeními, která už jsou součástí jiných strategických materiálů, předcházeli bychom i roztržitosti úsilí, která přináší negativní důsledky v této rovině.

Mgr. Ondřej Veselský zhodnotil roli médií jako negativní, protože zneužila celou situaci. Extremisté byli přítomni na Šluknovsku v omezeném počtu, přesto využili situaci a média jim dala zelenou, což ale není problém vlády, ani MV. Policie potom zasáhla, extremisty oddělila a nastolila pořádek. Toto je represivní složka řešení problému. Souhlasí s tím, že je na místě na centrální úrovni reflektovat současný právní řád a zejména vymahatelnost práva. Tato reflexe by se měla týkat i návrhů různých iniciativ, např. v rámci Ústeckého kraje, jde byl vznesen celkem známý návrh na zákaz pobytu. Otázkou zůstává, pokud uplatníme u někoho zákaz pobytu, kde potom ten člověk skončí. Nepovede tato legislativní změna ke vzniku nových konfliktních situací?

JUDr. František Mikeš reagoval na zmínku týkající se nedostatečnosti legislativy. Dle jeho názoru mají veřejné orgány tendenci se na toto vymlouvat. Návrhy místních samospráv jsou jistě vedeny dobrým úmyslem. Je nutné si ale uvědomit, že např. do sociální pasti spadají více lidí, kteří své peníze utrácejí v hernách. Bohužel ve městech, kde se vyskytují i sociálně vyloučené lokality a vyloučení obyvatel, je heren celá řada. Ve městech, kde vyloučené lokality a vyloučení obyvatel nejsou, není možné na hernu nenarazit. V tomto ohledu nemusí obce čekat na novou legislativu, příslušná legislativa už v tomto ohledu existuje. Jde jen o to, zda si zastupitelé města rozmyslí, co jim herny přináší do obecní kasy a na druhou stranu, kolik je herny a důsledky jejich existence stojí. Další postup už potom závisí na odvaze zastupitelů a jejich odolnosti vydržet tlaky lobbystických skupin, které tvrdí, že jsou majitelé heren diskriminovanou skupinou podnikatelů. Jde o to, zda obce již existující legislativu využijí nebo ne. Legislativní rámce jsou dostatečné, je ale nutné je v praxi využívat.

Mgr. Anna Čurdová se dotázala předsedy Rady, jakým způsobem se předpokládá vznik koordinačního orgánu na úrovni vlády, zda do něj budou zapojeni zástupci samosprávy, ať už krajských nebo místních či na úrovni Svazu měst a obcí ČR a Asociace krajů ČR. Vnímá jejich zapojení jako klíčové, protože navrhovaná opatření by se měla uskutečňovat zejména na úrovni obcí. Dle jejího názoru je vznik takového orgánu velmi důležitý, aby nedocházelo ke vzniku iniciativ a nekoncepčních návrhů, které nejsou v souladu s již existujícími koncepcemi a strategiemi. Tyto iniciativy jsou následně odmítány, což sebou přináší nedůvěru a špatné naladění starostů. I za Asociaci krajů ČR se domnívá, že je nutná koordinace postupů po všech stránkách, abychom dosáhli požadovaného cíle. Klíčové je rovněž zapojení krajů a obcí, aby na vládní úrovni nevznikaly strategické materiály, se kterými se pak na místní úrovni nebude pracovat.

Předseda Rady reagoval na dotaz. Vznik koordinačního orgánu je zatím ve stádiu diskusí. Neexistuje konkrétnější představa o tomto subjektu.

Mgr. Jozef Baláž se vrátil k tématu reflexe činnosti Agentury v kontextu dění na Šluknovsku. Očekával, že zde Bc. Martin Šimáček provede hlubší sebereflexi. Stále se zde hovoří o lokálním partnerství, klíčových aktérech jako je místní samospráva. To, o čem zástupci Agentury nemluví, jsou další klíčoví hráči a to sice široká veřejnost, kterou zastupují i sousedi obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Dále se zde nemluví o zapojení samotných Romů, přitom deset let praxe dokazuje, že pokud se hovoří a koná o Romech bez Romů, tak to v důsledku vede k situacím, které vznikly na Šluknovsku.

Bc. Martin Šimáček požádal Mgr. Jozefa Baláže o to, aby si ověřil informace předtím než začne v tomto smyslu vystupovat. Když situace na Šluknovsku eskalovala, byli to pracovníci Agentury, kteří si stoupli před početný dav lidí a vedli veřejná jednání. Osobně facilitoval a koordinoval jednání mezi vedením města a těmi, kdo byli napadáni. Jednalo se o malý hlouček Romů, kteří měli odvahu přijít. Jednání se účastnili i zástupci extremistů. Sám si vysloužil dvě trestní oznámení na svou osobu. V jednáních pokračuje lokální konzultantka. Co se týče řešení napjatých vztahů mezi romskou menšinou a většinovou společností, dle jeho názoru odvedla Agentura velký kus práce.

O zapojování cílové skupiny do činnosti Agentury se zmínil na semináři k evaluaci činnosti Agentury v pilotních lokalitách. Agentura se snaží výrazně pozměnit přístup k cílové skupině. Lokální konzultanti sledují terén a od začátku svého působení hledají šikovné aktéry, kteří jsou ochotní převzít odpovědnost za situaci místních vyloučených Romů a podílet se aktivně na jejím řešení. Úspěšným příkladem jsou vznikající malé sociální firmy na místní úrovni, které jsou řízené a vedené lidmi z cílové skupiny. Pracovníci hledají i zástupce Romů pro aktivity doplňkového vzdělávání.

Mgr. Lenka Kurová se připojila k reakci Mgr. Jozefa Baláže na činnost Agentury, která je dle jejího názoru korektní. V pilotní lokalitě Broumov neprobíhalo určitě zapojení Romů takovým způsobem, který zde byl prezentován, stejně tak neprobíhala ani komunikace s cílovou skupinou.

Předseda Rady ukončil diskusi a nechal hlasovat o usnesení:

Výsledky hlasování:

Pro – 20

Proti – 0

Zdržel se – 0

Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 7. listopadu 2011
k bodu 7
Situace na Šluknovsku

Rada

I. vyzývá vládu k systematickému a komplexnímu postupu v otázce řešení na Šluknovsku, popřípadě k vytvoření koordinační skupiny zabývající se touto problematikou, a to pod vedením zmocněnkyně vlády pro lidská práva nebo jiné vládou pověřené osoby.

BOD JEDNÁNÍ Č. 5

INFORMACE O DOTAČNÍM ŘÍZENÍ A NÁVRH NA ZMĚNU STATUTU RADY VE SPOJISTOTI S NOVOU SMĚRNICÍ ÚVČR S 19/2011

Předseda Rady přistoupil k dalšími bodu jednání, který se týkal změn v dotačním řízení a ve Statutu Rady, které musí nastat v souvislosti s přijetím nové směrnice vedoucího Úřadu vlády ČR č. 19/2011 o poskytování neinvestičních dotací k financování programů v oblasti

lidských práv. Součástí tohoto bodu bude rovněž prodiskutování nového požadavku členů Rady týkajícího se jejich zastoupení v hodnotících komisích u dotačních programů zaměřených na řešení situace romské menšiny jiných resortů. Následně předal slovo Mgr. Monice Šimůnkové, aby změny blíže představila.

Mgr. Monika Šimůnková uvedla, že nová směrnice by měla vést ke sladění všech dotačních programů, které jsou v gesci Úřadu vlády ČR (dále jen ÚVČR). V důsledku přijetí nové směrnice musí dojít rovněž ke změně Statutu Rady, stejně jako je tomu u dalších poradních orgánů vlády, jichž se týkají dotační programy. Konkrétně by mělo dojít k posílení kompetencí a k rozšíření působnosti Rady, která bude nově schvalovat návrh dotací ze státního rozpočtu z rozpočtové kapitoly ÚVČR v rámci programů „Podpora terénní práce“, „Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce“ a „Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.“ Rada bude nově v součinnosti s ÚVČR plnit další úkoly související s poskytováním dotací v rámci těchto dotačních titulů. V souladu s rozšířením své působnosti zřídí Rada Komisi pro hodnocení projektů, která bude posuzovat a hodnotit předkládané projekty. Následně předala slovo Mgr. Ondřeji Klípmu, tajemníkovi Rady a vedoucímu kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny, aby změny podrobněji povysvětlil.

Mgr. Ondřej Klípm sdělil, že do Statutu Rady byly doplněny tři nové body, jejichž cílem je sladit Statut s novou směrnicí ÚVČR č. 19/2011. Tendence vedení ÚVČR je taková, že by měly být všechny dotační programy podřízeny větší kontrole a větší zodpovědnosti poradních orgánů. V prvním pozměněném bodě se doplňuje, aby Rada vlády ČR pro záležitosti romské menšiny schvalovala návrh dotací (kolik peněz, jaké dotace a jakým subjektům se přidělí). Další bod uvádí, že Rada bude plnit další úkoly, které s dotačními programy souvisí. Zřejmě se bude jednat o to, aby se členové Rady podíleli na hodnocení projektů. Třetí bod se dotýká zřízení Komise pro hodnocení projektů. Členy této komise jmenuje Rada z řad odborníků z teorie a praxe, dále ze zástupců věcně příslušných orgánů. Předpokládá tedy, že z návrhů členů, které později kancelář Rady obdrží, bude v kanceláři Rady sestaven seznam členů komise, která by měla mít maximálně 11 členů a ten bude následně předložen předsedovi Rady ke schválení.

Předseda Rady doplnil informaci, že s tímto souvisí i nová informační politika ÚVČR. U všech dotačních titulů, které vedou k transferu peněz z veřejných rozpočtů, se musí počítat s tím, že všechny údaje, včetně žádostí o dotaci budou zveřejněny na webu ÚVČR. Informace tak budou veřejně dostupné, transparentní a veřejně kontrolovatelné. ÚVČR zveřejňuje všechny smlouvy, neumožňuje odkazy na obchodní tajemství a podobně. Podmínkou čerpání finančních prostředků z rozpočtu ÚVČR je tedy zveřejnění všech dokladů, včetně žádostí o dotace, způsobu rozhodování a výsledného rozhodnutí, včetně smlouvy. Následně vyzval členy Rady k diskusi na toto téma.

5 b) Zastoupení občanských členů Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny v hodnotících komisích u dotačních programů jednotlivých ministerstev

Mgr. Jozef Baláž přednesl k tomuto bodu doplnění. S kolegy jsou často znepokojeni tím, jaké projekty jsou obecně v rámci dotačních titulů podpořeny, aniž by byla jejich potřebnost v lokalitě nebo jsou podpořeny aktivity, které nemají na Romy žádný vliv či jsou přímo kontraproduktivní. Aby bylo zamezeno i duplicitě předkládaných projektů, bylo by na místě, aby se členové Rady stali členy hodnotících komisí v rámci dotačních titulů jiných resortů jako např. u titulů Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV) v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (priorita 3.1 Sociální ekonomika, priorita 3.3 Zaměstnanost nebo IOP 3.1 b). U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) se jedná zejména o tituly v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, kde jsou výzvy zaměřené na rovné příležitosti. U MMR se jedná

zejména o program Podpora rozvoje venkova, priorita 5 nebo dotační titul Podpora vstupních bytů. U MV se jedná o Program prevence kriminality. Pokud by členové Rady byli zastoupeni v týmech hodnotících komisí, došlo by ke zlepšení v oblasti předkládání projektů. Chtěl by zde prodiskutovat tuto možnost.

Předseda Rady vyzval zástupce uvedených resortů, aby se k návrhu na členství členů Rady v hodnotících komisích jejich dotačních titulů vyjádřili.

Ing. Ladislav Němec zmínil, že výzvy dotačních titulů MŠMT budou vyhlášeny a vyhodnoceny do konce roku 2011, vše bude zveřejněno prostřednictvím webových stránek MŠMT. Došlo rovněž je zjednodušení administrace projektů, aby řízení bylo jednodušší a nedocházelo k duplicitě v předkládání projektů v rámci jednotlivých dotačních titulů resortu. Podmínkou pro získávání prostředků bude dodržování pravidel a vyhodnocení výstupů tak, aby byly v odpovídající kvalitě. Jinak členy hodnotících komisí jsou vždy zástupci NNO nebo i členové Rady.

PhDr. Renata Köttnerová uvedla, že pan náměstek měl zřejmě na mysli jeden dotační program a to sice *Program na podporu romské integrace*, kde je systém propracovaný. Krajské koordinátory pro romské záležitosti mají k dispozici všechny náležitosti týkající se programu, mají i možnost se k žádostem vyjádřit, projekty doporučit či nedoporučit. Sama doufá, že u dotačních programů MŠMT nenastane do budoucna taková situace jako v tomto roce, kdy dva a půl měsíce před ukončením letošního roku nemají ještě NNO peníze na účtech. Toto je naprosto trestuhodná záležitost. Pracovníci školství jsou velmi pracovití, nicméně si myslí, že celková agenda MŠMT zaměřená na inkluzivní vzdělávání by měla být personálně posílena. Tento dotační program neměl Mgr. Jozef Baláž na mysli. Požadavek na zastoupení v hodnotících komisích se týkal OPVK, titulů zaměřených na rovné příležitosti. Jedná se o výzvy, které resort školství vyhláší na centrální úrovni, ale i ty, které jsou vyhlášované na úrovni krajů v rámci globálních grantů. Do tohoto krajské koordinátory ani členové Rady nemají možnost vstoupit, nemohou se zapojit do posuzování projektů zaměřených na sociálně znevýhodněné žáky, nemají možnost získat přehled o situaci. K tomuto nedostatku došli i v rámci projektu Duhové školy. Mezi členy Rady je kolegyně z Moravskoslezského kraje, která velmi dobře zná organizaci, která vytvořila ony problematické materiály. Tato kolegyně by byla schopná adekvátně posoudit, zda se jedná o projekt přínosný pro Romy. Zastoupení členů Rady v komisích by bylo vhodné tedy i na krajské úrovni. Sama navrhuje, aby měli možnost se k projektům vyjádřit i krajské koordinátory pro romské záležitosti.

Ing. Ladislav Němec uvedl, že OPVK má dvě linie. Zastoupení členů v hodnotících komisích na úrovni krajů je záležitostí krajů a komise reprezentují členové přímo z terénu působící na lokální úrovni. Co se týče projektů na národní úrovni, které jsou v gesci MŠMT, nevidí v oblasti sestavování hodnotících komisí problém. Zastoupení členů v komisích je možné upravit tak, aby byly v souladu s požadavky členů Rady vlády.

Mgr. Ondřej Veselký představil situaci v rámci Programu prevence kriminality a extremismu. Tyto projekty by byly neuskutečnitelné, pokud by zde nebyla navázána úzká spolupráce se zástupci místní samosprávy, ale se zástupci občanské společnosti. Musí mít ze strany Romů pozitivní zpětnou vazbu, že tyto projekty chtějí realizovat s MV. S Romy tedy již spolupracují.

Bc. Lýdia Poláčková měla připomínku k dotačnímu titulku ÚVČR *Podpora terénní práce*. V letošním roce nastala situace, kdy obec využila dotaci na stávajícího zaměstnance, který má smlouvu na dobu neurčitou, přitom si požádala o dotaci na navýšení rozpočtu o finance na nového terénního pracovníka. Nového pracovníka obecní úřad nepřijal a stávajícího zaměstnance financují z dotačního titulu ÚVČR. Dle jejího názoru to není v souladu s pravidly programu a chtěla by, aby se na toto dalo pro příští rok pozor. K této praxi se začínají uchylovat i další obce a to zřejmě v souvislosti s omezením jejich rozpočtu, kdy

obecní úřady propouštějí terénní pracovníky a chtějí si prostřednictvím programu zajistit financování stávajících zaměstnanců.

Mgr. Monika Šimůnková doplnila, že pokud je dotace používána v rozporu se svým účelem a pravidly pro poskytování dotací, které jsou jasně uvedeny ve smlouvě, potom by samozřejmě měla být dotace vrácena. Na toto si dávají pracovníci Sekce pro lidská práva velký pozor. Dále vyzvala k vyjádření Ing. Davida Kafku, náměstka ministra práce a sociálních věcí.

Dle Ing. Davida Kafky je zastoupení v hodnotících komisích v rámci tituly Evropského sociálního fondu založeno na principu občanské společnosti než na jiném principu. Je samozřejmě otázkou, zda jsou v komisích ti správní zástupci občanské společnosti ve smyslu reprezentativnosti, o tomto však přehled nemá. Pokud by to bylo žádoucí, nemá se zajištěním zastoupení členů Rady v příslušných komisích problém. Složení dotačních komisí je dlouhodobé a ustálené, nicméně přidat nové členy nebo je vyměnit není pro ministerstvo problém.

Ing. Michal Koláček, náměstek ministra pro místní rozvoj přislíbil, že podnět členů Rady týkající se jejich zastoupení v hodnotících komisích předá přímo ministru pro místní rozvoj k řešení.

Mgr. Jozef Baláž následně přednesl návrh usnesení k tomuto podbodu.

Návrh usnesení **Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny**

ze dne 7. listopadu 2011
k bodu 5 b

Zastoupení občanských členů Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny v hodnotících komisích u dotačních programů jednotlivých ministerstev

Rada

I. doporučuje nominovat občanské členy Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny do dotačních komisí resortů Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva vnitra a Ministerstva pro místní rozvoj, které rozhodují o finančních prostředcích ve prospěch romské komunity.

Mgr. Monika Šimůnková, nechala o tomto návrhu hlasovat.

Výsledky hlasování:

Pro – 19

Proti – 0

Zdržel se – 1

Dále pak bylo hlasováno o návrhu usnesení Rady k informacím o změnách v dotačním řízení a změnách Statutu Rady ve spojitosti s přijetím nové směrnice ÚV ČR k dotacím S 19/2011.

Výsledky hlasování:

Pro – 20

Proti – 0

Zdržel se – 0

**Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny**

**ze dne 7. listopadu 2011
k bodu 5**

**Informace o dotačním řízení a návrh na změnu statutu Rady ve spojitosti s novou
směrnicí ÚV ČR k dotacím S 19/2011**

Rada

I. bere na vědomí informace o dotačním řízení ve spojitosti s novou směrnicí ÚV ČR k dotacím S 19/2011.

II. schvaluje návrh nového Statutu Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.

BOD JEDNÁNÍ 12d

VÝZVA BRNĚNSKÝCH ROMŮ

Bod uvedla Mgr. Monika Šimůnková. Výzva brněnských Romů byla zaslána Úřadu vlády ČR ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 85/1990 Sb., o právu petičním dne 22. srpna 2011. Vznikla jako reakce na protiromské pochody, kdy více než 500 příznivců krajní pravice pochodovalo brněnskými ulicemi právě tam, kde žijí převážně vyloučení Romové. Členové petičního výboru v ní vyzývají vládu ČR a veřejné instituce města Brna, Jihomoravský kraj a další mezinárodní organizace v oblasti lidských práv, aby se touto výzvou zabývaly a naplňovaly požadavky, které z ní vyplývají. Následně uvítala členky petičního výboru, paní Elišku Bikárovou a Marii Richterovou z Brna a předala jim slovo, aby blíže představily záměr petice a požadavky, které z ní vyplývají.

Paní Eliška Bikarová vysvětlila, že podnětem k vytvoření petice byla vyhrocená situace v Brně dne 1. května 2011, kdy byli brněnští Romové kvůli plánovanému pochodu neonacistů brněnskými ulicemi celý týden úřady a policií poučováni, že kvůli bezpečnosti nemohou vycházet ven. Romové se cítili bezmocní, situaci vnímali jako omezování jejich osobní svobody. Toto je vedlo k tomu, že nastartovali protest proti pochodu formou pokojné blokády ulic. K tomuto kroku přistoupili ještě předtím, než s vyhrotila situace na Šluknovsku. Výzvu brněnských Romů podepsalo téměř 800 lidí, tato petice však dále běží.

Samotná petice obsahuje pět základních požadavků reagujících na problémy, kterým Romové dlouhodobě čelí v každodenním životě, přitom však vnímají, že se situace nezlepšuje a řešení problémů zatím vázne.

Ve výzvě žádají vládu o naplňování uvedených požadavků:

1. postavte se veřejně a účinně proti šíření nenávistných ideologií a akcí;
2. využívejte práva na rozpuštění shromáždění za šíření nenávistných ideologií, zkoumejte i jejich skrytý účel a neutrácejte zbytečně miliony za policejní akce;
3. podporujte nabídku férového nájemného bydlení, nechceme bydlet v ghettech, my jsme si je nevymysleli;
4. nechceme žít z dávek, chceme pracovat, podporujte vytváření důstojných pracovních míst;

5. učte naše děti v kvalitních a přátelských školách, ne jen v ghettech a v praktických školách;

6. víme, že vláda nedávno přijala Strategii, která tyto věci řeší. Je však velmi složitě napsaná, a proto nejasná. Rádi si zde vyslechneme jasné návrhy vlády, jak se staví k naší výzvě, jakou změnu v každodenním životě mohou očekávat za rok či za dva a to nejen brněnští Romové, ale všichni Romové, jak dospělí, tak děti.

Mgr. Monika Šimůnková poděkovala paní Elišce Bikárové za příspěvek. Vyjádřila podporu všem bodům a požadavkům, které jsou součástí Výzvy brněnských Romů. Jedná se o požadavky, které jsou úkolem všech členů Rady a výrazně se dotýkají i činnosti zmocněnkyně vlády pro lidská práva, Agentury, MŠMT ve vztahu ke vzdělávání Romů, dále MPSV, co se týče pracovních příležitostí. Tyto body zazněly opakovaně i v souvislosti s vyhocením situace na Šluknovsku. Vyzvala další členy, aby se vyjádřili k Výzvě brněnských Romů.

Bc. Martin Šimáček ocenil tuto iniciativu. Je překvapen počtem podpisů, které se pod petici postupně shromažďují. Rád by brněnským Romům pomohl. Doporučil jim využít sílu, kterou už iniciativa má a požádat o společné jednání s primátorem města Brna a se starosty dotčených městských částí, tj. Brno střed a Brno sever. Rád by se takového jednání účastnil, budou-li o to brněnští Romové stát a to např. v to smyslu, aby ze zóny IPRM, která je předmětem velkých diskusí, nebyli vystěhováváni Romové tak, jak se to aktuálně děje, aby nezanikaly projekty jako je *Druhá šance* a podobně, které jsou velice žádoucí, přitom z nich příjemci podpory vypadávají pro nezáměr Magistrátu města Brna. Pokud by tedy iniciátoři Výzvy využili své síly a takové jednání svolali, rád by se k nim připojil.

Mgr. Monika Šimůnková doporučila zástupcům petičního výboru, zda by nepomohlo ve smyslu razantnějšího prosazení a i většího mediálního ohlasu, aby propojili Výzvu brněnských Romů s celoromskou platformou, která vznikla před 3 týdny v Brně a měla by přinést vznik romské organizace. Pokud by se podařilo uskutečnit tento záměr, bylo by to jen dobře. V závěru poděkovala členkám petičního výboru za vystoupení.

BOD JEDNÁNÍ Č. 6

INKLUZIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ŠÍŘENÍ PŘEDSUDKŮ A STEREOTYPŮ VE VÝUKOVÝCH MATERIÁLECH

Bod uvedla Mgr. Monika Šimůnková. Inkluzivní vzdělávání je pravidelným bodem zasedání Rady. Druhá část tohoto bodu by měla být věnována problému šíření předsudků a stereotypů o Romech v některých výukových materiálech, které byly nabídnuty školám k využití.

Slovo bylo předáno Ing. Ladislavu Němcovi, náměstkovi ministra školství, aby informoval členy Rady o činnostech, které probíhají v rámci rozpracování a naplňování strategických dokumentů, kterými jsou Národní akční plán inkluzivního vzdělávání (dále jen NAPIV) a Akční plán Koncepce včasné péče o děti ze sociálně znevýhodňujícího prostředí. Dále byl vyzván k tomu, aby poskytl členům informace o chystaných změnách ve financování regionálního školství a v nastavení podpory z Evropského sociálního fondu (dále jen ESF).

Ing. Ladislav Němec uvedl na pravou míru terminologii, která je ve vztahu ke vzdělávání romských dětí často nesprávně využívána. Problémem romských dětí není ani tak inkluzivní vzdělávání v tom kontextu, jak jej představila paní místopředsedkyně, ale celkově vzdělávání jako takové, které by mělo zajistit v tomto státě každému občanu kvalifikaci, kterou

potřebuje. Toto je alfa i omegou školství. Inkluzivní vzdělávání je pojem, který přesahuje sociální začleňování, o tom se zde členové Rady bavili už v dubnu. Toto je první technický problém, který se v této oblasti vyskytuje. Je nutné si uvědomit i rozdíl mezi speciální a praktickou školou – toto je opět velmi často zaměňováno, ať už v médiích či při různých odborných diskusích. Praktické školy jsou určeny žákům, kteří mají určité mentální postižení, ať už lehké, střední nebo těžké, což je takové postižení, které znemožňuje vzdělávání dle rámcového vzdělávacího programu pro běžné základní školy. Praktické školy mají nadále své opodstatnění pro tyto děti, aby dosáhly určité kvalifikace a vzdělání, které jim usnadní vstup na trh práce. Vedle toho fungují školy speciální, což jsou školy pro žáky s různými typy zdravotního postižení, od lehkého až po těžké postižení. Jsou zde i školy, které vzdělávají žáky s kombinovaným postižením (s mentálním v kombinaci se zdravotním).

Všechny instituce, od běžných škol hlavního vzdělávacího proudu po školy praktické a speciální, mají své opodstatnění ve vzdělávacím systému a musí být zachovány v odpovídající míře pro tu danou klientelu. Celá řada rodičů si nedokáže představit, že by jejich děti byly vzdělávány v hlavním vzdělávacím proudu, protože ten jim v žádném případě není schopen poskytnout adekvátní vzdělávání s ohledem na speciální vzdělávací potřeby. Toto jsou drobné technické detaily, které se hodně často zaměňují. V médiích často zaznívá informace o tom, že chce MŠMT rušit všechny praktické školy. Toto není pravda, nechce. Pro příští rok má MŠMT v plánu provést zásadní optimalizaci těchto institucí tak, aby se v nich nevzdělávali žáci, kteří v nich nemají co dělat. Díky tomu dojde také k úspoře prostředků ze státního rozpočtu, které mohou být využity účelněji.

Proběhla zde diskuse o dotačních titulech a operačních programech v rámci ESF. Je nutné si uvědomit, že evropské peníze nejsou samospasitelná záležitost. Jedná se pouze o dočasnou záležitost, která pomůže vyčistit a nastavit systém školství. Co se týče dalších problémů, které jsou zde zmiňovány, tak ty je nutné řešit systémově. Vše by mělo být řešeno v NAPIVu, který byl přepracován. Hrubý rámec přepracované verze byl již dán do porady vedení s tím, že projde ještě expertním hodnocením materiálu. Navíc bude NAPIV posílen dalšími finančními prostředky a to i v souvislosti s přijetím *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2012 – 2015*. NAPIV bude reagovat i na situaci, která nastala na Šluknovsku. Realizace tohoto projektu bude zahájena od 1. ledna 2012 s finanční podporou s ukončením do roku 2013 a bude probíhat v tom duchu, v jakém byl schválen vládou dne 15. března 2010. NAPIV bude obecně podporovat inkluzivní vzdělávání jako takové. Je nutné si uvědomit, že se jedná o přípravnou fázi. MŠMT chce zároveň získat veškeré informace ze všech zrealizovaných projektů a akcí a to nejen v rámci MŠMT, ale i dalších resortů.

V tomto programovacím období bylo podpořeno zatím 342 projektů z ESF zaměřených na vyváření rovných příležitostí a to v celkové částce bez 40 milionů dvě miliardy korun. Výstupem těchto dobíhajících projektů bude celá řada velmi užitečných informací, které bude nutné analyzovat a využít pro přípravu celého systému inkluzivního vzdělávání. Vyhodnocení, které nám poskytne zpětnou vazbu, už bylo zahájeno. Výstupy potom budou poskytnuty členům Rady, aby měli přehled o tom, co konkrétně bylo podpořeno, do jakých oblastí vzdělávacího systému byly prostředky investovány. V oblasti včasné péče bylo podpořeno 13 projektů v částce 74 milionů korun. Kromě tohoto financování z ESF vyhlašuje MŠMT každoročně dotační programy, v rámci nichž se přerozdělují prostředky ze státního rozpočtu. Tyto programy běží, i když zde dochází k určitým časovým problémům a výpadkům ve financování. Toto bude řešeno s příslušným odborem na personální rovině. Je to věc, která je aktuálně v řešení.

Na poradě ekonomických ministrů se MŠMT podařilo nechat schválit rámcový model financování regionálního školství, kde je jedním z hlavních parametrů systémové zajištění financování inkluzivního vzdělávání. Financování zde již není koncipováno jako dříve, kdy se do třídy o 30 žácích inkludivně zahrnuje 5 – 6 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a to od

zdravotně postižených až po sociálně znevýhodněné a to bez jakékoli přípravy pedagogického pracovníka a vytvoření dalších podmínek pro inkluzi. Ideální kolektiv pro takový typ výuky byl stanoven na 15 – 16 žáků a je potřeba k tomuto typu vzdělávání připravit i systémové financování. Toto již nebylo součástí projektu NAPIV, ten se zaměřoval na pedagogickou a metodickou přípravu pedagogů a počítal s přípravou mediačních kurzů, školení a dalších opatření, které s tím souvisí. Od 1. ledna 2013 by měl být již připraven fungující model financování regionálního školství, který bude systémově zajišťovat inkluzivní vzdělávání. Toto je asi nejdůležitější krok, který se uskutečnil od posledního zasedání Rady. Byl to rovněž úkol, který vyplýval z celé řady usnesení vlády i z Akčního plánu Strategie boje proti sociálnímu vyloučení.

Vše, co zde bylo zmíněno, bylo projednáno i na samostatném jednání se zmocněnkyní vlády pro lidská práva asi před třemi týdny. Resort školství se nyní snaží vše změnit systémově a nevázat opatření výhradně na podporu z evropských strukturálních fondů, protože tyto prostředky nejsou nevyčerpatelné a jednou zde nebudou. Systém musí být nastaven tak, aby inkluzivní vzdělávání fungovalo bez ohledu na vnější finanční zdroje.

6b) Prevence šíření předsudků a stereotypů ve výukových materiálech škol

Předseda Rady RNDr. Petr Nečas poděkoval za příspěvek Ing. Ladislavu Němcovi. Dalším tématem tohoto bodu jednání bylo šíření předsudků a stereotypů o Romech ve výukových materiálech. V září tohoto roku zmocněnkyně vlády pro lidská práva na podnět Muzea romské kultury upozornila dopisem náměstkyně ministra školství Ing. Ladislava Němce na nekvalitní metodickou příručku a výukové materiály vytvořené v rámci projektu *Duhová škola*. Požádala jej o prošetření kvality produktu a účelnosti vynaložených finančních prostředků. Obdobným případem je i Čítanka pro 2. ročník základních škol vydaná nakladatelstvím Alter. Předseda Rady vyzval následně Mgr. Renatu Ježkovou, ředitelku odboru speciálního vzdělávání MŠMT, aby se k problému vyjádřila.

Ing. Ladislav Němec vstoupil do diskuse s úvodním představením postupu schvalování učebnic a vydávání schvalovacích doložek na MŠMT. V současné době na resortu školství provedli nová opatření. Týmy odborníků, kteří posuzují veškeré učebnice pro vydávání schvalovacích doložek, budou postupně obměňovány a kontrolovány dalším nezávislým týmem specialistů, kteří budou schvalovací doložku vydávat. Problém se netýká jen zmíněných dvou případů šíření předsudků a stereotypů ve výukových materiálech. Učebnice musí obecně odpovídat rámcovým vzdělávacím programům, nesmí docházet k různým interpretacím témat v učebnicích i v rámci jiných předmětů. Slovo předal Mgr. Renatě Ježkové.

Mgr. Renata Ježková si vyžádala materiály k projektu *Duhová škola* od jiného odboru, který má na starosti OPVK a tímto se již zabýval. Projekt společnosti Athena byl realizován od března 2009 do dubna 2011. Bohužel ona sama nemá pravomoc produkty projektu *Duhová škola* stáhnout, může se pouze distancovat od jejich obsahu. Se společností Athena chce podniknout stejné kroky jako u Čítanky pro 2. ročník. Vyjedná s příslušnými společnostmi kroky, které by měly zabránit opakování situace a navede je na správnou cestu. Samozřejmě je možné do jednání zapojit i zástupce Rady a společně se mohou domluvit, co s tímto mohou udělat.

Předseda Rady poděkoval za příspěvek a otevřel diskusi. První se do diskuse zapojila Bc. Lýdia Poláčková. Ta upozornila na to, že v rámci projektu *Duhová škola* byly utraceny finanční prostředky ve výši 4 milióny Kč. Už teď je jasné, že nebudou vráceny. Jakákoli rozprava u kulatého stolu je nyní zbytečná. Sama si říká, že produkt *Duhové školy* je možná i na žalobu pro hanobení rasy, toto ale nechá spíše na právnících. Dále se obrátila s dotazem

i na Ing. Ladislava Němce, zda se v rámci reformy financování myslí i na financování asistentů pedagoga, protože je to věčný problém.

Ing. Ladislav Němec potvrdil, že rámcový model financování regionálního školství schválený na poradě ekonomických ministrů počítá se změnami ve financování asistentů pedagoga a to jak pro děti se sociálním znevýhodněním, tak i pro děti se zdravotním znevýhodněním a postižením. Jedná se o nastavení systémového rámce, kdy je na řediteli školy i na učitelích, kolik asistentů budou potřebovat. Parametry budou nastaveny tak, aby škola, která se rozhodne být inkluzivní, mohla vytvořit dostatečné podmínky pro libovolný počet asistentů pedagoga, pro zajištění kompenzačních pomůcek a dalších opatření. Nemělo by již docházet k situacím, kdy ředitelé škol neví kolik finančních prostředků budou moci využít na nákup učebních či kompenzačních pomůcek. Uznává, že současný způsob financování obsahuje řadu nesystémových kroků jako je např. financování těchto opatření z dotačních či rozvojových dotačních titulů, které jeden rok být mohou a další rok být nemusí. Z tohoto důvodu musí být financování inkluzivních opatření součástí standardního financování tak, aby škola mohla kontinuálně inkluzivně vzdělávat, aby se žák, který potřebuje dlouhodobou podporu nemusel bát, že podporu mít příští školní rok nebude. Tento týden budou nastaveny parametry pro financování jednotlivých segmentů regionálního školství, budou předloženy k veřejné diskusi, budou dány k připomínkování i školám zabývajícím se dlouhodobě inkluzivním vzděláváním, které lze označit za příklady dobré praxe. Tyto školy budou doladovat konkrétní čísla a parametry do konce roku. Na začátku příštího roku by se měl vytvořit už legislativní návrh modelu financování.

Další dotaz položila Mgr. Lenka Kurová, která vyjádřila obavy ze srovnávacích testů na školách. Mohla by nastat situace, která negativně postihne právě školy otevřené pro inkluzi, v nichž se vzdělává mnoho znevýhodněných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. U těchto škol lze očekávat s ohledem na složení žactva, že nebudou mít tak dobré výsledky v porovnání s ostatními školami, kde se vzdělávají žáci bez speciálních vzdělávacích potřeb. Škola pak bude s ohledem na špatné výsledky znevýhodněna v oblasti financování. Požádala pana náměstka, aby blíže představil záměr.

Na otázku odpověděl přímo předseda Rady. Srovnávání úrovně základních škol by mělo spočívat ve srovnávání a hodnocení pokroku, kterého bylo prostřednictvím školy se žáky dosaženo, není založeno na hodnocení samotné úrovně žáka. Jinak by samozřejmě školy, které nejsou v blízkosti vyloučených lokalit, kde se vzdělávají děti z lepšího prostředí a z lepších sociálních poměrů, logicky dosahovaly lepších výsledků. Získali bychom pak stejný výsledek jako to bylo v případě státních maturit, kdy superelitní gymnázium PORG mělo nejlepší výsledky ve státních maturitách v ČR. Toto srovnání ale není potřeba, jelikož to se dalo očekávat. To, co je u základních škol klíčové, je pokusit se vyhodnotit pokrok, kterého škola se žáky dosáhla, nikoli zjistit nominální úroveň, které žáci dosáhli na konci deváté třídy. To by byl bezcenný výsledek, který je do značné míry ovlivněn sociální úrovní a vzdělaností strukturu domácnosti žáka. Školy, které naopak usilují o inkluzi žáků, budou mít k dispozici údaje o úrovni žáka v polovině základního vzdělávání a potom na jeho konci. Budou stimulovány k tomu, aby prezentovaly pokrok, kterého u žáka dosáhly. Není nutné měřit samotnou úroveň žáků a na základě toho provádět porovnávání samotných škol. Porovnávána by měla být činnost školy a jak přispěla k rozvoji jednotlivých žáků.

Mgr. Lenka Kurová hodnotí tuto myšlenku jako skvělou. Zajímá jí, zda je systém citlivý i na to, že ve druhém stupni dochází k výraznému úbytku romských žáků, kteří odcházejí z klasické základní školy do praktické školy, která nevyučuje dle standardního vzdělávacího programu. Obavy z odlivu ostatních žáků jinam mají i učitelé, kteří se tomuto tématu věnují. Toto je faktor, který může ovlivnit výsledky srovnávání. Předseda Rady uvedl, že systém by měl i na toto reagovat. Těmto hlediskům by měla být také věnována pozornost. Samozřejmě

je nutné dávat pozor i na to, jaké informace z hodnocení škol budou zveřejňovány, aby to nevyvolávalo negativní nálady.

Ing. Ladislav Němec odpověď technicky upřesnil. Skutečně se nejedná o testování a sestavování žebříčků škol tak, jak se obávají pedagogové, stejně jako to bylo i u státních maturit. Záměrem resortu je nezveřejňovat žebříčky škol, což je obtížné s ohledem na to, že se na MŠMT obrazejí lidé, kteří se na základě zákona o přístupu k informacím snaží informaci získat. Co se týče hodnocení žáků pátých a devátých tříd, v první fázi skutečně nebude možné měřit kvalitu školy, toto nelze na základě testů hodnotit. První fáze hodnocení poskytne vynikající zpětnou vazbu všem účastníkům vzdělávání – samotným žákům a jejich rodičům, učitelům, ředitelům škol. Bude zjištěno, jak si kdo stojí ve vzdělávacím systému vzhledem k populaci daného ročníku. Toto je první zpětná vazba, kterou potřebuje každá škola, která žije v určitém mikroklimatu. Z této zpětné vazby by měla škola pochopit, co má udělat proto, aby své žáky posunula dopředu. Za další 4 roky, až se žák dostane do 9. třídy, tak v této fázi už bude možné zhodnotit, zda udělal progres nebo regres. Jinak hodnocení jde vždy za žákem, pokud tedy žák přestoupí do jiné školy, automaticky s ním půjde i jeho hodnocení, ať už se vzdělává kdekoli. V současné době není možné na základě nástrojů, které má MŠMT k dispozici, získat komplexní hodnocení, na základě něhož by bylo možné sestavovat žebříčky škol a hodnotit jejich kvalitu.

Mgr. Lenka Kurová vznesla další dotaz z praxe. Chtěla se ujistit, zda od roku 2013 je skutečně velká naděje pro učitele, že se bude měnit normativ na žáka? Ing. Ladislav Němec tuto informaci potvrdil.

PhDr. Renata Köttnerová reagovala na seminář, který proběhl před dvěma týdny v senátu, který se týkal oblasti vzdělávání a PhDr. Ivan Gabal na něm prezentoval tabulku výsledku šetření PISA 2009, v rámci něhož byly identifikovány 4 kraje v ČR, kde jsou na tom žáci hůře než v ostatních krajích. Jedná se o Královehradecký kraj, Karlovarský, Ústecký a Olomoucký kraj, kde sama jako krajská koordinátorka pro romské záležitosti působí. Zajímalo jí, zda MŠMT chystá nějakou specifickou podporu těchto čtyř krajů, zda budou nějakým způsobem zvýhodněny, ať už se jedná o metodiku či vzdělávání pedagogických pracovníků, popř. zda budou minimálně zkoumat příčiny, proč tomu tak je.

Ing. Ladislav Němec na dotaz reagoval. Šetření PISA z roku 2009 přineslo výsledky, které lze interpretovat různými způsoby. Záleží na jednotlivých typech zařízení, které byly testovány v rámci šetření. MŠMT nepředpokládá žádné zvýhodnění dotčených krajů v oblasti financování. Podpora by měla být v tomto ohledu stejná napříč celou ČR. Co se týče vzdělávání, tak v této oblasti jsou nastavené standardy vzdělávání pro rámcové vzdělávací programy. PISA sleduje vstupní vzdělanostní potenciál žáků, který v současné době není MŠMT schopno měřit. Pokrok lze sledovat až za nějakou dobu u těch žáků, jejichž vstupní studijní potenciál je nižší. Pedagogičtí pracovníci jsou schopni zhodnotit progres podle studijních výsledků – zda se postupem času u žáků zlepšily či nikoli. Srovnání kvality škol nám umožní celonárodní srovnávání. Žádná specifická podpora pro tyto čtyři kraje, které dopadly hůře, není plánována. Co se týče věcného vedení pedagogů, tak to je v gesci pedagogických fakult a vedení škol. Je na nich, jakým způsobem se postaví k výsledkům šetření. Pro zřizovatele škol MŠMT provedlo řadu kroků, aby měly administrativně snazší řízení svých škol. Je nutné si uvědomit, že MŠMT nemůže s ohledem na platnou legislativu řídit jednotlivé školy a přímo zasahovat do jejich činnosti.

Bc. Roman Slivka se dotkl tématu segregovaných romských tříd i v rámci běžných škol hlavního vzdělávacího proudu. Pokud například do jedné třídy nastoupí více romských dětí, tak ředitel školy zřídí na základě stížností neromských rodičů speciální třídu, kde koncentrují romské žáky, aby se nevzdělávali s ostatními žáky. Oficiálně vznik romských tříd vysvětlují ředitelé tím, že startují nějaký specifický podpůrný program pro romské děti, které jsou takto segregovány od ostatních.

Ing. Ladislav Němec o problému segregovaných romských tříd ví, stejně jako ostatní kolegové z MŠMT. Je velmi obtížné tyto třídy přesně identifikovat s ohledem na to, že není možný sběr etnických dat o romských dětech. V tomto ohledu velmi pomáhá Česká školní inspekce, informace získávají i od PhDr. Ivana Gabala z výzkumných studií, které společnost GAC provedla v oblasti vzdělávání romských žáků v minulosti. V rámci projektu NAPIV je plánováno i získání všech souhrnných informací o takovýchto případech a NAPIV bude zacílen i na tyto segregované „anomální“ školy, aby zde nedocházelo k segregaci romských žáků, ale k desegregaci. Bohužel MŠMT nemá v současnosti k dispozici přesná data, na základě nichž by bylo možné identifikovat, ve kterých institucích přímo k segregaci romských žáků dochází.

Bc. Roman Slivka vnesl další požadavek na MŠMT zaměřený na prevenci předčasného odchodu romských žáků ze vzdělávacího procesu. Romské děti se po absolvování základních škol často evidují na úřadech práce, kde se jim nedaří najít si zaměstnání s ohledem na nedostatečnou úroveň vzdělání a kvalifikace. Bylo by možné nějakým způsobem zapůsobit na pedagogický sbor a další pracovníky ve školství i poskytovatele služeb vyloučeným Romům, aby působili na děti i na jejich rodiče a stimulovali je k pokračování ve studiu, minimálně k nástupu na střední odborné učiliště? V době, kdy on studoval, se i žáci se špatným prospěchem dostávali alespoň na střední odborná učiliště. Toto zde již nefunguje a řada romských dětí končí na úřadech práce, kde sice absolvují půlroční rekvalifikační kurzy, za účast pak dostávají 2 – 3 tisíce korun. Vzdělanostní úroveň romské menšiny se však dlouhodobě nezvyšuje. Uvítal by, kdyby v tomto ohledu byly posíleny kompetence a odpovědnost pedagogického sboru, aby pedagogové stimulovali romské žáky ke vzdělávání. Zároveň by se měl angažovat i management středních škol, aby se romské děti více zapojovaly do středního vzdělávání.

Mgr. Lenka Kurová reagovala na příspěvek Bc. Romana Slivky. Dle jejího názoru se pedagogický sbor dostatečně snaží. Problém vidí jinde a to sice v dostupnosti středních škol. Sama žije v Broumově, kde bylo zrušeno několik středních škol. Zůstala zde pouze jediná škola a to sice gymnázium. Romské děti však nedosahují svým prospěchem na studium na gymnáziu. I oni v Broumově zkoumali, proč romské děti nestudují na středních školách a zjistili, že je to zejména z důvodu místní nedostupnosti středních škol a učilišť. Děti z chudých romských rodin nemají možnosti dopravit se do školy. Je to faktor, který rovněž přispívá k nízké vzdělanostní úrovni Romů alespoň v Broumově.

Bc. Martin Šimáček reagoval na příspěvek Mgr. Lenky Kurové. Díky působení Agentury se s největší pravděpodobností podaří v Broumově otevřít detašované pracoviště učiliště. Dále reagoval na vyjádření Ing. Ladislava Němce, který uvedl, že MŠMT nemá k dispozici potřebná data o romských žácích, na základě nichž by dokázalo odhalit školy, jenž segregují romské žáky. Dle jeho názoru bylo v minulosti provedeno několik šetření a výzkumných studií, které poskytují relevantní informace o počtu romských žáků. S těmito daty může resort školství intenzivně pracovat.

Souhlasí s tím, že ve veřejném diskurzu došlo ke zmatení pojmů a rozdílů mezi praktickými a speciálními školami. Tyto pojmy se zaměňují a je to velice škodlivé, protože není skutečně nutné rušit segment speciálního vzdělávání. Diskuse týkající se rušení škol se však vede zejména o segmentu praktického vzdělávání. V tomto pohledu jej zaskočila poznámka Ing. Ladislava Němce, že MŠMT nechce rušit nejen speciální, ale i praktické školy, kdy u tohoto typu škol provede pouze restrukturalizaci. Ve Strategii boje proti sociálnímu vyloučení, kterou ministr školství jednoznačně podpořil, je v jednotlivých krocích rozfázováno rušení praktických základních škol až k úplnému zániku rámcového vzdělávacího programu pro žáky s lehkým mentálním postižením. Prosí tedy Ing. Ladislava Němce o vysvětlení tohoto rozporu.

Dále zde pan náměstek hovořil o změně financování regionálního školství. V souvislosti s tím by ho zajímalo, zda bude normativ k dispozici i pro žáky se sociálním znevýhodněním. Doposud byl normativ zvýšený pouze pro žáky se zdravotním postižením, nikoli pro žáky znevýhodněné sociálně či zdravotně. Klade tedy dotaz, zda bude MŠMT v návrhu konceptu financování regionálního školství s tímto požadavkem počítat. Navýšení normativu vyplývá rovněž ze Strategie boje proti sociálnímu vyloučení. Vzněl dotaz, zda bude v rámci NAPIVU vytvořen katalog podpůrných a vyrovnávacích opatření v souladu s požadavkem, který vyplývá ze Strategie. Tento katalog má být východiskem pro změnu normativního financování směrem k zajištění podpory těm žákům, kteří vykazují nějaké speciální vzdělávací potřeby. Normativní financování má potom po vytvoření tohoto katalogu zaniknout.

Je celkově překvapen rozsahem informací, které zde Ing. Ladislav Němec uvedl k realizaci NAPIVU. Navrhuje pro příště, zda by bylo možné informovat členy Rady o tomto rozsáhleji a předem písemně. V tomto duchu by mělo být formulováno i usnesení k tomuto bodu. Velmi by jej zajímalo, jak to vypadá nyní s realizací NAPIVU. Když vedli naposledy asi před 4 měsíci pracovníci školství jednání s pracovníky Agentury, tak byli ujištěni, že zhruba jedna třetina úkolů NAPIVU je již nyní splněna, jedna třetina úkolů se neplní a jedna třetina úkolů je v běhu plnění. Zajímalo by ho, jak se má tato věc nyní. Pracovníci MŠMT také předpokládali změnu řízení toho projektu, mělo dojít k vrácení původních partnerů zapojených do zpracování NAPIVU k jednacímu stolu. Očekával, že toto jsou informace, které zde uslyší. Stejně tak očekával, že alespoň v principech zde budou představeny základní informace o změně financování regionálního školství.

Požádal i o upřesnění informací týkajících se změn v oblasti individuálních projektů národních a tom, jak bude sestaven klíčový individuální projekt NAPIV. Měl možnost být přizván krátce v létě ke konstituování toho programu, nyní už ke spolupráci zván není. Chtěl by vědět, jak vypadá skladba aktivit NAPIVU, protože v letním provedení to bylo tak, že u nich byla předpokládala masivní alokace financí na další analýzy, přestože již tyto analýzy byly provedeny od roku 2008 a jejich údaje může MŠMT využívat. NAPIV není také jediný individuální projekt, který školství chystá ve vztahu k inkluzivnímu vzdělávání. Prosí o informaci o přípravě dalších projektů, zejména navazujících na „*Centrum podpory inkluzivního vzdělávání*“ (dále jen CPIV) a navazujících na „*VIP kariéru II (RAMPS VIP III)*“, k čemu budou tyto projekty směřovat. Zajímá ho, zda tyto individuální projekty národní provedou klíčovou změnu v nastavení české vzdělávací soustavy směrem k inkluzivitě. Jak zde bylo řečeno, evropské strukturální fondy nejsou systémové, ale mohou být využity k transformaci českého školství a k nastavení změn financování regionálního školství.

Na příspěvek reagoval Ing. Ladislav Němec. Učňovské školy jsou skutečně systémovou záležitostí, kterou chtějí řešit ve spolupráci se sektorem středního odborného vzdělávání. Bude se jednat o projekt, který bude financován v rámci nového modelu financování regionálního školství. K optimalizaci sítě učňovských škol posouží i nový systém maturitních zkoušek, který by měl pomoci zvýšit počet učňovských škol. Toto bude vedlejší produkt nového způsobu maturitních zkoušek.

Dále reagoval na několik poznámek Bc. Martina Šimáčka. Nepředpokládal, že zde bude probíhat podrobná debata o novém modelu financování regionálního školství. Týká se ho velmi rozsáhlý materiál, jehož prezentace vyžaduje více času. Nebrání se tomu, aby v této věci proběhlo samostatné jednání na resortu školství. Individuální projekty týkající se NAPIVU a VIP kariéry III již byly schváleny poradou vedení ministerstva. VIP III poběží od 1.12. 2011. U NAPIVU, kde Mgr. Šimáček zmínil, že byly plánovány prostředky na analýzy, studie a brožurky, tak nyní tyto plány byly přehodnoceny a do této oblasti by měly jít asi jen 2 – 3 % z celkové částky na hodnocení dat.

Vrátil se dále k materiálu, který byl v předchozích bodech hodně akcentován, ke Strategii boje proti sociálnímu vyloučení. Co se týče praktických škol, chtěl by přesně přečíst to, co je obsahem tohoto materiálu: „*Legislativně znemožnit zřízení a provozování základních škol zřízených pro děti s lehkým mentálním postižením*“. S tímto naprosto souhlasí, jsou zde ale také žáci se středním a těžkým mentálním postižením. Pro tyto skupiny žáků praktické školy v určitém počtu zůstat musí, což není v rozporu se Strategií, kterou vláda schválila. Úplné zrušení praktických škol by opět vedlo ke konfliktu s pedagogickou veřejností. MŠMT přitom praktické školy rušit nechce, bude pouze omezovat zařazování žáků s lehkým mentálním postižením do praktických škol. Pro ostatní žáky jsou praktické školy potřeba, o speciálních školách se přitom nebaví. O naplňování Strategie již diskutoval se zmocněnkyní vlády pro lidská práva. Realizace zhruba dvou třetin bodů, které jsou v ní uvedeny, se již rozběhnula nebo je splněna a zbytek bude plněn v rámci individuálních projektů národních nebo v rámci změny systému financování regionálního školství. V žádném případě nebudou řešeny v rámci požadavku Strategie, kde je uvedeno, že by mělo MŠMT ve prospěch naplňování Strategie vyčlenit 14 miliard korun ze své rozpočtové kapitoly. Opatření Strategie jsou schopni naplnit v rámci stávajícího rozpočtu MŠMT bez využití financí z evropských strukturálních fondů.

Na toto reagovat Bc. Martin Šimáček. Chápe, že zde není možné dlouze hovořit o reformě financování regionálního školství a o individuálních projektech národních, nicméně mohli pracovníci resortu o tomto informovat členy prostřednictvím podkladů, které by předem na zasedání obdrželi. Rád by znal nejen přehled kroků, které MŠMT již realizovalo nebo plánuje uskutečnit, ale i jejich obsah. Z tohoto důvodu by chtěl do budoucna poprosit o podrobnější podklady k tomuto pravidelnému bodu jednání. Co se týče diskuse o praktických školách, má za to, že problematika základních škol praktických se týká zejména žáků s lehkým mentálním postižením. Takto je i koncipován Rámcový vzdělávací program pro žáky s lehkým mentálním postižením, který není určen dětem se středním nebo těžkým mentálním postižením. Celá řada dětí v těchto školách je také tzv. hraničních nebo jsou to i děti bez jakékoli diagnózy. Předpokládá, že výsledky analýzy struktury žáků na těchto školách ukáží, že drtivá většina žáků praktických škol by neměla existovat v tomto segmentu vzdělávací soustavy a jen menší část těchto škol by měla zůstat.

Mgr. Lenka Kurová uvedla na pravou míru informaci o roli Agentury při zajištění pobočky střední školy v Broumově. Dle jejího názoru Agentura v Broumově žádnou střední školu nezařídila. Ona osobně jednala s ředitelkou příslušného učiliště. Za druhé chtěla podotknout, že v současné době by již diagnóza lehké mentální postižení neměla vést k zařazení dítěte do praktické školy. Co se týká normativu na žáka, romské děti jsou dle jejího názoru normálními dětmi. Nechce, aby na ně bylo pohlíženo jako na děti zdravotně postižené. Pokud MŠMT zajistí dostatečné prostředky na asistenty pedagoga a na další vyrovnávací opatření, pomůcky, učebnice, zajistí snížení počtu žáků ve třídě, potom skutečně nechce, aby se na romské dítě pohlíželo jinak než na jakékoli jiné dítě. Jako problematický vnímá skutečně počet dětí ve třídě. Ve třídě s třiceti dětmi není možné zajistit kvalitní výuku a individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Slova se ujala Mgr. Monika Šimůnková, která se vrátila krátce k druhému tématu tohoto bodu – k šíření předsudků a stereotypů o Romech ve výukových materiálech. Ona tyto texty vnímá jako texty s rasistickým podtextem. Pokud děti si v druhé třídě v čítance čtou o tom, že „*cikáni jsou špinaví a kradou*“, tak toto skutečně není vhodné obzvláště v dnešní době, kdy je soužití mezi většinovou společností a romskou menšinou napjaté. Toto považuje za naprosto alarmující. Vyzvala Mgr. Renatu Ježkovou, zda by blíže vysvětlila, co se dá s těmito materiály v současnosti dělat, pokud není možné je stáhnout ze škol.

Mgr. Renata Ježková vnímá jako více problematickou první větu článku: „*máma mi říkala, že se s těmi Demeterovic kluky nemám vůbec bavit*“ ... Tato věta je riziková z hlediska šikany na školách. Když si text přečetla a upozornila jí na nevhodnost textu už tato první věta.

Ing. Ladislav Němec následně představil další postup MŠMT v této věci. V současné době je schváleno asi 28 čítanek s doložkou od MŠMT. Texty jsou schválené týmem odborníků z pedagogických fakult a dalších odborníků, kteří se věnují posouzení a vydání schvalovací doložky. Pokud je vydána těmito odborníky doložka, potom již pracovníci MŠMT čítanku nečtou, není v moci úředníka přečíst každý dokument. Může se bohužel stát, že se v čítance objeví text, který je absolutně v rozporu s normální etikou společnosti. Není problém odebrat této učebnici doložku, díky tomu nebudou moci podle ní učitelé ve školách učit. Pokud bude chtít znovu tato učebnice doložku MŠMT získat, bude muset být přepracována a bude muset být vydáno nové vydání pro školy, kde již nevhodný text nebude. Čítanka je už nyní v řešení, odebírá se jí schvalovací doložka.

Na toto reagovala PhDr. Renata Köttnerová. Z preventivních důvodů by chtěla upozornit na to, že čítanka má v závěru uvedeno poděkování za spolupráci Národní pedagogické knihovně Jana Ámose Komenského, jejíž pracovníci zřejmě čítanku četli a měli se k ní také citlivě vyjádřit. Upozorňuje na to, že se jedná o subjekt, který bude mít na starosti Památník romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu. Záležitost tedy vyžaduje komplexní řešení, aby se zvýšila citlivost pracovníků tohoto subjektu k tomuto tématu.

Ing. Ladislav Němec chápe obavy, nicméně co se týče Muzea Jana Ámose Komenského, neznámá poděkování v závěru to, že jeho pracovníci čítanku četli či vydali schvalovací doložku. Mohli pouze doporučit příslušné odborníky z pedagogických fakult či historiky či jiné odborníky, kteří na čítance pracovali. Takto již pracovníci Muzea spolupracovali na celé řadě učebnic. Byla to s největší pravděpodobností spolupráce spíše metodická, případně s tiskem knihy, se zajištěním ilustrací, pracovníci zřejmě vůbec nezasahovali do textu knihy. Schvalovací doložku připravuje a knihu posuzuje tým jiných specialistů. V tomto případě si neuvědomili, co mohou způsobit svojí nedbalostí. Ing. Ladislav Němec slíbil, že se toto už nebude opakovat a doložka bude učebnici odebrána. V případě vydávání dalších doložek vzniknou další týmy, které budou kontrolovat posudky specialistů a vydávání schvalovacích doložek.

Slova se ujímá předseda Rady, který také doufá, že se obdobná situace nebude opakovat. Z toho, jak byla situace popsána má dojem, že čítanku nečetl nikdo. Věty, které zde byly citovány, by se skutečně v čítance objevovat neměly. Následně uzavřel diskusi a nechal hlasovat o návrhu usnesení:

Výsledky hlasování:

Pro – 19

Proti - 1

Zdržel se – 0

Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 7. listopadu 2011
k bodu 6
Inkluzivní vzdělávání

Rada

I. ukládá ministru školství, aby

- 1) pokračoval v proinkluzivní reformě školství a zajistil financování opatření ke zvýšení vzdělanostních šancí romských dětí;
- 2) sledoval důsledně obsah výukových materiálů pro školy a zamezil šíření předsudků a stereotypů o Romech v nich.

BOD JEDNÁNÍ Č. 8

ANALÝZA DOPADŮ BALÍČKŮ ÚSPORNÝCH OPATŘENÍ V SOCIÁLNÍ OBLASTI NA OBYVYTELE SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT

Předseda Rady uvedl tento bod jednání, který se týkal vyhodnocení dopadů balíčku úsporných opatření v sociální oblasti, zda skutečně vedou k aktivizaci obyvatel sociálně vyloučených lokalit k účasti na trhu práce či zda spíše vedou k prohloubení jejich sociálního propadu. Následně se rozloučil se členy Rady, neboť měl jiné povinnosti. Vedení zasedání předal Mgr. Monice Šimůnkové, výkonné místopředsedkyni Rady, která vyzvala Ing. Davida Kafku, náměstka ministra práce a sociálních věcí, aby hodnocení dopadů představil.

Ing. David Kafka uvedl, že od 1. ledna 2011 vešla v účinnost řada legislativních změn, zejména změny v zákoníku práce, v zákoně o zaměstnanosti a v dalších právních předpisech, které má v gesci MPSV. K tomuto tématu uvedl čtyři základní teze. V první řadě, na hlubší vyhodnocování změn je příliš brzy, protože tyto změny jsou platné jen 10 měsíců. Data, která jsou k dispozici, se nevztahují cíleně na sociálně vyloučené občany, ale na celou sociální oblast. Monitorování situace sociálně vyloučených je založeno na údajích o vývoji míry ohrožení chudobou mezi občany v populaci, o vývoji situace příjemců dávek pomoci v hmotné nouzi a příjmově testovaných dávek státní sociální podpory, o vývoji výdajů na tyto dávky.

Pro sledování vývoje situace obyvatel se používají indikátory jako je HDP, míra inflace, další indikátory vztahující se k trhu práce, k zaměstnanosti jako je míra nezaměstnanosti, počet volných pracovních míst, informace o hromadném propouštění, příjmy domácností, v reálných a nominálních hodnotách, které jsou vyjádřeny v rámci meziročních, popř. mezičtvrtletních změn. Je možné hodnotit i na základě hodnocení dlouhodobých úspor domácností a jejich chování jako spotřebitelů. Míra ohrožení chudobou je sledována v jednorozhodných intervalech na základě dat poskytnutých Českým statistickým úřadem ze šetření příjmy a životní podmínky domácností. V těchto šetřeních jsou vždy sledovány příjmy domácností na základě informací za předcházející rok. V současné chvíli tedy nemá MPSV k dispozici žádné vyhodnocení dopadů úsporných opatření cíleně u obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Dopady krize také nebyly zatím nijak statisticky uchopeny. K dispozici má další podklady s podrobnějším vysvětlením údajů. Ty jsou součástí písemných podkladů na zasedání Rady.

Zazněla zde také obava, že schválené novely zákonů, které jsou spojovány s reformou, povedou automaticky ke zhoršení příjmové situace vyloučených rodin. Toto si zástupci MPSV nemyslí, mělo by spíše dojít k tomu, že tyto prostředky budou v rámci pomoci hmotné nouze a státní sociální podpory více zacíleny a zodpovědněji a jednotněji administrovány. Cílem sociální reformy není primárně šetřit na dávkách, ale šetřit na administraci dávkových systémů.

Mgr. Monika Šimůnková se dotázala zástupce MPSV, zda to znamená, že MPSV není v současnosti žádným způsobem schopné vydefinovat dopady reformy na situaci obyvatel sociálně vyloučených lokalit a ani do budoucna nebude schopné tyto údaje zajistit. Ing. David Kafka uvedl, že se budou snažit do budoucna tyto údaje zajistit, bude však nutné provést speciální šetření. Mgr. Monika Šimůnková se dotázala, zda by tedy bylo možné toto speciální šetření nějakým způsobem iniciovat a jak by jej mohla Rada podnítit? Zda by pomohlo např. definovat usnesení Rady v tomto duchu či něco podobného. Dle pana náměstka by takto znějící usnesení určitě pomohlo. Mgr. Monika Šimůnková vyzvala ostatní k diskusi.

Bc. Martin Šimáček se dotázal pana náměstka, zda očekává nějaká opatření k březnu příštího roku v tom smyslu, že dojde k velkému zvýšení obyvatel ČR, kterým výrazně klesnou

sociální transfery po té, co jim uplynule doba podpory v nezaměstnanosti. Zda pro tento klíčový okamžik chystají nějaká cílená opatření, která mohou zafungovat jako tlumící pro tento propad ve výplatách sociálních transferů. Ing. David Kafka uved, že co se týče dávek nepojistných systému, tak ty jsou jednoznačně definovány v zákoně. Lze tedy používat opatření, která nám umožňuje díkce zákona. Nad tento rámec jít nemohou.

Mgr. Lenka Kurová vznesla dotaz týkající se toho, do jaké míry Romové zneužívají systém sociálních dávek. Zda by bylo možné z údajů, které má MPSV k dispozici vyčíst, kolik prostředků jde ze sociálního systému na sociální dávky. Jedná se určitě o vysokou částku, kterou však nevyužívají výhradně jen Romové, zároveň většinu té částky určité netvoří dávky pomoci v hmotné nouzi. Dle jejího názoru by mohla být tato informace o přerozdělené částce a o způsobu toho, jak je rozdělena mezi jednotlivé dávkové systémy a cílové skupiny příjemců, zajímavá pro veřejnost. Tyto debaty na téma jak Romové zneužívají sociální dávky vrhají velmi špatné světlo na příslušníky romské menšiny. Je na čase veřejnosti celou oblast dávek vysvětlit, aby měl povědomí např. o tom, kolik finančních prostředků jde do systému dávek pomoci v hmotné nouze a kolik přispívají např. na domovy pro seniory.

Ing. David Kafka se rozhodně nechce zabývat všemi sociálními transfery, které jdou přes rozpočtovou kapitolu MPSV, je to skoro polovina státního rozpočtu. Co se týče toho kdo dávky zneužívá, není možné přímo určit jestli je zneužívá více většinová nebo nějaká menšinová populace. MPSV má k dispozici jednu informaci, která se týká vratek, tj. informaci o tom, které dávky byly vyměřeny špatně na základě špatně zadaných parametrů, ať již byl parametr zadán špatně s úmyslem klamat nebo ať už byl zadán špatně neúmyslně. Ve státní sociální podpoře je např. těchto vratek 0,4%. Je zde také oblast pomoci v hmotné nouzi a také poměrně rozsáhlá oblast příspěvků na péči (okolo 18 miliard korun). Dohromady je objem přerozdělených finančních prostředků na sociální dávky zhruba 70 miliard korun. Pokud je stejné procento jako je u dávek SSP zneužíváno ve všech ostatních dávkových systémech, tak se dostáváme k číslu asi 0,4 – 0,5 % dávek, které je třeba vrátit, protože byly vypočítány na základě chybných vstupních údajů. To je však jedna polovina problému. Druhá polovina problému se týká toho, že je zde určité procento chybně zadaných nebo vypočítaných dávek, na které se ale vůbec nepříjde. Tímto se dostáváme na částku okolo 1% procenta dávek, které jsou vědomě či nevědomě zneužity a měly by se vracet nebo by se neměly vůbec vyplácet. Předpokládá se, že od ledna 2012, kdy všechny nepojistné dávky budou vypláceny úřady práce, dojde k větší jednotnosti, k větší cílenosti, ke sjednocení metodik při vyplácení dávek. Tímto se rozdíl, které se doposud vyskytovaly v přístupu jednotlivých obcí a měst ve výplatě dávek pomoci v hmotné nouzi, sjednotí a výplata dávek bude efektivnější.

Mgr. Monika Šimůnková poděkovala za příspěvek. Výstupem diskuse byl návrh usnesení, v němž byl ukotven požadavek na realizaci speciálního šetření, na základě jehož výsledků bude možné vyhodnotit dopady balíčků úsporných opatření v sociální oblasti na situaci obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Následně nechala o tomto usnesení hlasovat:

Výsledky hlasování:

Pro – 18

Proti - 0

Zdržel se – 1

Návrh usnesení
Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny
ze dne 7. listopadu 2011

k bodu 8

Analýza dopadů balíčků úsporných opatření v sociální oblasti na obyvatele sociálně vyloučených lokalit

Rada

- I. bere na vědomí**, že v současné době Ministerstvo práce a sociálních věcí nemůže poskytnout analýzu dopadů balíčků úsporných opatření v sociální oblasti na obyvatele sociálně vyloučených lokalit;
- II. ukládá** ministru práce a sociálních věcí, aby zadal šetření, která by umožnila poskytnout tuto informaci

BOD JEDNÁNÍ Č. 9

**INFORMACE O STRATEGII BOJE PROTI SOCIÁLNÍMU VYLOUČENÍ NA
OBDOBÍ 2011 – 2015**

Mgr. Monika Šimůnková uvedla tento bod jednání, který se týkal Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2011 - 2015, která byla schválena dne 21. září 2011 usnesením č. 699. Jedná se o dokument, který byl vládou projednán v době, kdy vrcholila krize na Šluknovsku. Nemohla tedy nastat vhodnější doba pro projednání Strategie vládou, která byla schválena jednomyslně bez jakýchkoli pozměňujících návrhů.

Cílem Strategie je eliminace sociálního vyloučení a chudoby. Strategie navrhuje soubor desítek opatření, která by měla být uskutečněna v horizontu let 2011 – 2015 a to mnoha resorty. Některá opatření jsou legislativní či metodické povahy a nepřináší žádné zvýšené nároky na veřejné rozpočty. Jsou zde však další opatření, která už nároky na rozpočty jednotlivých resortů vyžadují, ale ve svém důsledku generují úspory z veřejných rozpočtů.

Materiál obsahuje opatření v šesti základních oblastech – bezpečnost, bydlení, vzdělávání, sociální služby, zaměstnanost a dávkové systémy, dále oblast regionálního rozvoje. Existence sociálně vyloučených lokalit přináší zatížení veřejných rozpočtů na sanaci problémů, které jsou s tím spojeny. Vhodnou skladbou opatření lze redukovat počty sociálně vyloučených osob i sociálně vyloučených lokalit a tím významně snížit zátěž veřejných rozpočtů. Ústředním motivem této formy podpory by neměly být afirmativní akce, tj. akce na podporu určité skupiny obyvatel nebo-li zvýhodňování určité části obyvatel, ale změny a doplnění ústředních systémů.

Jako zmocněnkyně požádala pana premiéra, aby schválil další postup ve věci koordinace činnosti v rámci naplňování Strategie. Požádala jej o to, aby byla ustavena meziresortní koordinanční skupina na úrovni náměstků, včetně ministerstva financí, která by se schvázela minimálně dvakrát ročně a byla vedena zmocněnkyní vlády pro lidská práva, neboť ona byla pověřena zajištěním koordinace příslušných opatření Strategie v součinnosti s Agenturou. Do konce roku 2014 by rovněž měla předložit Zprávu o naplňování Strategie s návrhem na přípravu dalších opatření s výhledem do roku 2020. Meziresortní koordinanční skupina by se schvázela dvakrát ročně s tím, že první jednání by proběhlo v druhé polovině listopadu či spíše v první polovině prosince, kde už by měly být představeny plány naplňování úkolů, které se váží k tomuto dokumentu.

Pracovní jednání by měla probíhat i na úrovni ředitelů a pracovníků odborů, která by byla svolávána přímo ředitelem Agentury v souvislosti s naplňování jednotlivých opatření. V tomto ohledu by se jednalo o akčnější koordinanční skupiny. Účelem koordinace je skutečné naplňování Strategie v praxi, protože se jedná o velmi ambiciózní projekt co do počtu opatření. Naplnění Strategie by mělo vést ke zlepšení situace v sociálně vyloučených lokalitách jako např. na Šluknovsku. Slovo předala Bc. Martinu Šimáčkovi, aby Strategií blíže představil.

Bc. Martin Šimáček představil blíže proces přípravy Strategie. Její vypracování vychází z období vlády premiéra Jana Fischera, kdy vlády vzala na vědomí *Východiska ke Strategii boje proti sociálnímu vyloučení* zpracovaná renomovanými sociology a zadala zmocněnkyni vlády v součinnosti s Agenturou zpracovat krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá opatření. Práce na Strategii začaly v červnu 2010. Od září 2010 zasedalo 6 pracovních skupin tak, jak odpovídají jednotlivým tématickým oblastem. Pracovní skupiny se scházely až do ledna 2011 a generovaly náměty a návrhy jednotlivých opatření. Skupiny předkládaly systémové návrhy tak, aby Agentura nezačínala brainstormingem „na zelené louce“, ale měla k dispozici určité analytické vstupy. Jednání se účastnili experti z NNO, z univerzit, dále z příslušných ministerstev, zastoupena byla i Asociace krajů ČR, školy a školská zařízení. Expertů byla více než stovka.

Od února 2011 probíhala dlouhá a náročná jednání s jednotlivými resorty, protože opatření navazují na politiky všech zainteresovaných resortů. V červnu roku 2011 se Strategie dostala do fáze, kdy došlo ke shodě se všemi resorty. Všechny resorty byly ochotné realizovat navrhovaná opatření a doplňovat se vzájemně. Velice důležitým procesem je koordinace naplňování opatření, proto v tomto ohledu přivítal aktivitu zmocněnkyně vlády pro lidská práva v tom smyslu, jak jí popsala. Nebude zde představovat jednotlivá opatření, samotná Strategie byla součástí podkladů. Materiál je zveřejněn na webových stránkách Agentury.

Mgr. Monika Šimůnková otevřela diskusi k tomuto bodu. Slova se ujala Mgr. Anna Čurdová z Asociace krajů ČR. Nebude zde rozebírat stanovisko Asociace krajů ČR k materiálu, zástupci Asociace se účastnili tvorby opatření. Na druhou stranu připomínky uplatnily samostatně i jednotlivé kraje. Sama si zde dovoluje pochybovat o tom, zda se měly možnost jednotlivé kraje vyjádřit ke Strategii nebo zda byly jejich připomínky v plném rozsahu vypořádány. Pokud se dívá na prioritu 3.5.2 *Vytvoření funkční sítě sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách a funkčních služeb pro rodiny*, tak proti tomuto sice nic nemá, je to skvělá myšlenka, jejíž naplnění je skutečně potřeba. Vezme-li však do úvahy to, jakým způsobem jsou dnes osekávány finance na sociální služby nejenom v sociálně vyloučených lokalitách, ale celkově v rámci jednotlivých krajů, kde je snížen rozpočet téměř o 3,5 miliardy. Obce a kraje už dnes doplňují financování sociálních služeb ve vyloučených lokalitách a ona si neumí představit, kde budou na vytvoření funkční sítě sociálních služeb brát.

Dále požádala zmocněnkyni vlády pro lidská práva, aby zajistila při sestavování koordinančních skupin i účast zástupců Asociace krajů ČR, protože opatření jsou často realizována právě na úrovni krajů a obcí. Je zde potřeba velmi úzká spolupráce a koordinace postupů. Hovořilo se zde o tom, že v koordinační skupině by měli být zastoupeni náměstci ministrů a další, což jsou nesporně důležité osoby, zástupci samospráv jsou však také důležití partneři. Nebyl zde zmíněn ani zástupce Svazu měst a obcí ČR, který by měl být dle jejího názoru rovněž zván i do koordinační skupiny. Jde o lidi, kteří mají k tomuto co říci, protože je to záležitost, která se jich bytostně týká a mají přehled o praktických dopadech opatření.

Vrátila se k předchozímu bodu - k analýze dopadů balíčků úsporných opatření v sociální oblasti na situaci obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Je celkem udivena, že tyto údaje nemá MPSV už nyní k dispozici. Zajímalo jí, jak může MPSV dělat reformní kroky, aniž by mělo k dispozici údaje o jejich dopadech na situaci obyvatel. Kraj má povinnost vytvářet

střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Proces komunitního plánování se dělá dopředu s výhledem na několik let a berou se do úvahy očekávané dopady jednotlivých kroků, které budou uskutečněny v jednotlivých oblastech.

Mgr. Monika Šimůnková poděkovala za příspěvek a za podnět k členství Asociace krajů ČR a Svazu měst a obcí ČR v koordinační skupině. Sama je v procesu naplňování Strategie vnímá jako klíčové partnery. Oba subjekty se účastnily tvorby Strategie, zazněly zde i jejich připomínky a ty byly vzaty v úvahu při finalizaci Strategie. Požádala ředitele Agentury o představení zapojení zástupců měst, Svazu města a obcí a krajů do přípravy Strategie.

Bc. Martin Šimáček vyzýval opakovaně k účasti v pracovních skupinách jak Asociaci krajů ČR, tak i Svaz měst a obcí ČR. Odezva byla příznivější z úrovně jednotlivých krajů, z jejich strany zde byla celá řada zástupců, i díky zastoupení krajských koordinátorů pro romské záležitosti. Asociaci osobně a opakovaně žádal o účast na jednotlivých jednáních, bohužel se setkání účastnili po skromnu, což bylo ke škodě při přípravě celého materiálu. Členy Rady chce ujistit v tom, že do přípravy byly zapojeny kromě Asociace i jednotlivé kraje. Jejich připomínky obdrželi ve stejném rozsahu jako od resortů a všechny byly vypořádány s jednou výjimkou. Týkalo se to připomínky, která byla v rozporu s připomínkou MPSV a v tomto ohledu museli dát pracovníci Agentury přednost připomínce MPSV, neboť bylo gestorem řešení daného úkolu. Další připomínky však byly vypořádány bez rozporu. Co se týče zapojení Asociace krajů do koordinační skupiny, to je věc, která by měla být ještě prodiskutována, neboť koordinační skupina měla být sestavena z realizátorů opatření, což jsou především ministerstva. Nicméně vnímá pohled krajů jako velmi důležitý, proto by měly mít dle jeho názoru ve skupině kraje jistý reflexní hlas a měly by se na aktivitách skupiny podílet. Ve strategii však nejsou opatření, za jejichž realizaci by odpovídaly kraje.

Mgr. Anna Čurdová se při připomínkování materiálu za Asociaci krajů ČR snažila zachytit témata, kde jsou kraje uvedeny buď ve spolugesci nebo přímo v gesci. Taková opatření ve Strategii našla, což je v rozporu s tím, co ředitel Agentury uvedl. Z tohoto důvodu navrhuje, aby v koordinační skupině byli zastoupeni i zástupci z krajů a je jedno, jestli hlasem poradním. Určitě by však měli mít informace přímo od pramene, nikoli zprostředkované. Mgr. Monika Šimůnková s tímto souhlasí. Kraje by určitě měly být přizvány do koordinační skupiny. Na toto bude pamatovat i při sestavování koordinační skupiny.

Ing. Ladislav Němec měl ke Strategii technickou poznámku. Poděkoval zmocněnkyni vlády pro lidská práva za vstřícný krok, který udělala ve vztahu ke Strategii při jejich samostatném jednání. Strategie podsouvá do gesci MŠMT celou řadu úkolů. Vítá to, že budou moci v průběhu realizace doladovat parametry a způsob realizace jednotlivých opatření. Jeho poznámka se však týká vývoje přípravy materiálu. Minulý týden měl jednání se školskou komisí Svazu měst a obcí ČR, kterou tvoří primátoři, starostové měst a obcí a ti o tomto materiálu neměli ani ponětí. Stejně tak byli překvapeni, když se jich dotázal, zda byly zapracovány jejich připomínky. Pana náměstka se členové komise dotazovali, jak se MŠMT vypořádá s realizací opatření. Nechce přilívat olej do ohně a řešit něco, co již vláda schválila. Materiál vnímá jako důležitý dokument, od kterého se musíme odpíchnout, nicméně je potřeba si vyjasnit určitá pravidla při tvorbě takovýchto stěžejních vládních materiálů. Pan ředitel zde uvedl, že je to materiál ve fázi úvah, jedná se o koncepční řešení bez konkrétních čísel. Už je na zasedání této Rady potřetí a nepamatuje si, že by byl tento materiál na Radě alespoň zmíněn.

Co se týče připomínek MŠMT, od něj zazněla jedna důležitá zásadní připomínka, ve finále potom bylo v rámci vypořádání napsáno pouze „vysvětleno“. Tato připomínka zněla „*nepřijímáme povinnost ministra školství zajistit financování změn, přičemž celkový objem finančních prostředků byl vyčíslen na 14 miliard korun z rozpočtu resortu školství*“. Tato věc je nyní nemyslitelná, protože by pak školství muselo zavřít asi dvě třetiny institucí, aby mohlo

realizovat opatření Strategie. MŠMT se nezříká odpovědnosti za plnění úkolů, ale za podmínek, které si stanoví gestor, tj. přímo resort školství, spolugesci a způsob řešení si pracovníci MŠMT vyberou sami.

Mgr. Monika Šimůnková na toto zareagovala. Asi před 3 týdny měla jako zmocněnkyně vlády pro lidská práva jednání s panem náměstkem, kdy byla oslovena poradci pana premiéra, aby zmapovala situaci, jak budou jednotlivá opatření Strategie plněna ze strany MŠMT. Vstřícný krok ve vztahu k MŠMT neznamena, že by nějaká opatření neměla být realizována. Toto dle jejího názoru může rozhodnout pouze vláda ČR. Ona Strategii vnímá jako materiál, který byl schválen, všichni ministři jej na vládě jednomyslně odsouhlasili. Opatření obsažená ve Strategii by tedy měla být realizována a to v té míře, jak jsou v materiálu definována. V okamžiku, kdy nějaké ministerstvo není schopné plnit závazky, potom je nutné materiál změnit, popř. znovu předložit na vládu. Ona předpokládá, že to co bylo na vládě schváleno, tak to budou resorty plnit. V případě, že některá opatření nemohou být ze strany MŠMT realizována, potom by o tom mělo být diskutováno až na vládní úrovni.

Ing. Ladislav Němec netvrdí, že se MŠMT zříká úkolů, které mu vláda uložila. Způsob a formu realizace opatření si však jeho pracovníci zvolí sami. Materiál pouze obecně nastavuje, co by se mělo splnit. Už zde představil problém týkající se praktických škol, kdy materiál předpokládá, že se budou rušit všechny praktické školy. Zde na této půdě říká, že se všechny školy rušit nebudou. Tak je to ve spoustě dalších bodů Strategie. O naplňování úkolů týkajících se školství bude věcně rozhodovat MŠMT. To má v plánu splnit všechny úkoly, které ze Strategie vyplývají a to za podmínek a způsobem, které si určí samo a v souladu se změnami, které proběhly od doby, kdy se materiál začal připravovat. Je nutné brát v úvahu i to, že se situace výrazně od fáze příprav Strategie změnila. Je např. připraven nový model financování, v současnosti se přepracovává celá řada projektů a ty také reagují i na požadavky Strategie.

Mgr. Monika Šimůnková uvítala, že zde zazněl příslib toho, že opatření Strategie budou ze strany MŠMT realizována. Bc. Martin Šimáček uvedl některé věci na pravou míru. Byla zde zmínka o zapojení Svazu měst a obcí ČR do přípravy Strategie, kdy pan náměstek zaznamenal určitou neobeznámenost členů komise s opatřeními, které jsou včleněna do Strategie. Musí zde zmínit, že Svaz měst a obcí ČR přistoupil k přípravě Strategie velice odpovědně. Počet neúčastí jeho zástupců na jednáních pracovních skupin by spočítal na prstech jedné ruky. Stejně tak obdrželi i celou řadu připomínek Svazu ke Strategii, ačkoliv je nepovinným připomínkovým místem. Tyto připomínky byly všechny vypořádány, protože vnímají Svaz měst a obcí jako klíčového partnera při realizaci Strategie. Ke vzdělávání nepřišla ze Svazu měst a obcí žádná relevantní připomínka, protože všechny připomínky byly vypořádány před vnějším připomínkovým řízením.

Dále blíže představil proces vypořádání připomínek s MŠMT, který byl zahájen od února 2011, kdy pracovníci Agentury vedli celou řadu několika hodinových koordinačních jednání spíše na neformální úrovni. Všechny připomínky MŠMT poctivě sbírali a zapracovávali do jednotlivých opatření, takže verze Strategie, která byla předmětem vnějšího připomínkového řízení, už byla upravena po mnoha konzultacích s pracovníky resortu. Přesto přišlo od MŠMT i v rámci vnějšího připomínkového řízení asi 17 dalších připomínek. Ta ústřední, kterou zde zmínil pan náměstek, byla klíčová. Její vypořádání má dvě věty: „...*Při vypořádání připomínek připomínkové místo ustoupilo ze zásadní připomínky za předpokladu úpravy termínu plnění některých opatření, jedná se o úpravu termínu u 17 opatření. Připomínkové místo za těchto okolností deklaruje, že veškeré náklady na realizaci opatření, u nichž je gestorem, uhradí v rámci limitů jeho rozpočtové kapitoly...*“ Toto je tedy způsob vypořádání oné klíčové připomínky. Dále upozorňuje na to, že ministr školství na jednání vlády při projednání Strategie požádal, aby při sestavování výhledu rozpočtu na příští roky bylo k tomuto přihlédnuto, neboť finanční plnění se týkají let 2013

a dalších. V tomto ohledu oceňuje zodpovědný přístup pana ministra Dobeše. Zároveň na jednání vlády konstatoval, že k plnění opatření v roce 2012 mohou být využity finanční prostředky z ESF, což je v souladu s tím, co zde bylo zmíněno v rámci bodu inkluzivní vzdělávání. Způsob realizace opatření je samozřejmě na odpovědném gestorovi, protože MŠMT je nositelem odpovědnosti za realizaci opatření v rámci státní správy. Gesce a spolugesce za plnění úkolů byly rovněž projednávány a musí konstatovat, že tam, kde je spolugescí pověřena Agentura, tak to bylo opět projednáváno s pracovníky MŠMT a obvykle to bylo přijímáno pozitivně jako vítaná pomoc. Byl by tedy rád, kdyby bylo dodrženo to, co již bylo předtím projednáno před a při připomínkovém řízení.

Mgr. Monika Šimůnková poukázala na význam meziresortní koordinační skupiny. Zde bude prostor vyřkat si tyto věci. Cílem všech by mělo být to, aby Strategie, která je ve své podstatě dobrým materiálem, byla minimálně v základních bodech realizována v rámci řešení situace sociálně vyloučených lokalit. Ing. Ladislav Němec vítá možnost dalšího jednání v rámci meziresortní koordinační skupiny, kde projednají další nejasnosti. Doufá, že při této příležitosti dojdou k určité shodě. Chtěl by se vrátit k tomu, že v období určování gescí a spolugescí bylo MŠMT také jinak personálně složeno. To je podstatná informace, která by měla zaznít.

Bc. Lenka Balogová uvedla, že i občanská část Rady je znepokojena tím, že nebyla předem seznámena s materiálem, neměla přehled ani o průběhu tvorby materiálu. Má z toho pocit, že materiál vznikl v utajení. Občanská část nevěděla, jaké pracovní skupiny na něm pracovaly, materiál nedostala oficiálně ani k připomínkám. Je pro ně složité s materiálem denodenně pracovat při svých běžných agendách, když ani nemají možnost se k němu vyjádřit. Je to i jasné porušení Statutu Rady, který deklaruje přímo v bodě 2a, že Rada se vyjadřuje v rámci připomínkového řízení k návrhům jiných orgánů zasahujících do oblastí romské integrace. Tímto by chtěla vyzvat pana ředitele, aby příště na tento požadavek pamatoval. Jedná se už o druhý apel, toto se stalo i při schvalování výroční zprávy Agentury.

Dle Mgr. Moniky Šimůnkové byla toto velmi důležitá připomínka, k níž by se měl ředitel Agentury vyjádřit. Ona vstoupila do procesu příprav v únoru 2011, kdy byla jmenována do funkce zmocněnkyně. Pracovní skupiny v rámci přípravy Strategie už v té době fungovaly. Byla do nich zapojena tehdejší tajemnice Rady a vedoucí odd. kanceláře Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny, Mgr. Gabriela Hrahaňová. Je pro ní překvapením, že s materiálem nebyli členové Rady seznámeni.

Bc. Martin Šimáček není otevřený k tomuto opakovanému znevěhodňování procesu přípravy Strategie. Už ve své vstupní řeči představil otevřený způsob přípravy Strategie. Připomněl, že Mgr. Gabriela Hrahaňová byla jako předchozí vedoucí kanceláře Rady členkou koordinační skupiny a opakovaně byla stejně jako ostatní členové této skupiny vyzývána nebo měla možnost doplňovat členy jednotlivých pracovních skupin, tj. každý z členů, který chtěl, měl možnost se zapojit a mnozí členové se také zapojili, někteří krátkodobě, někteří v delším časovém horizontu, podle toho jak zodpovědně k přípravě přistoupili.

Co se týče připomínkování materiálu, již se opakovaně veřejně omluvil, že materiál poskytl k připomínkování selektivně a posléze jej všem členům rozeslala pouze paní PhDr. Renata Köttnerová na základě vlastního uvážení, za což jí děkuje. Zde na místě se ještě jednou členům Rady omlouvá, nicméně byl by nerad, kdyby se veřejně znevěhodňoval proces přípravy Strategie, který byl naopak velice otevřený a dlouhotrvající v tom smyslu, aby do něj mohli promlouvat skutečně všichni, kteří byli ochotni spolupracovat při tvorbě opatření. Předpokládá, že je pro ně obsah Strategie důležitější než to, k čemu se zde neostále vracejí. Není přesvědčen o tom, zda Strategii prosazují. Požádal členy Rady, aby se vyjádřili k tomu, zda je pro ně Strategie důležitá a užitečná ve prospěch romské komunity v ČR v porovnání s dříve chybou, které se dopustil a s níž je ze strany občanských členů opakovaně konfrontován.

Bc. Jiřina Bradová jako předsedkyně monitorovacího výboru doplnila, že tuto Strategii nedostal k připomínkování ani Monitorovací výbor Agentury. Ačkoliv se pan ředitel opakovaně omlouvá, jedná se již o druhý materiál, který nebyl poskytnut k připomínkování. Omluva je pro ni tedy již nedostačující.

Mgr. Monika Šimůnková se dotázala občanských členů Rady, zda je po obsahové stránce ve Strategii něco, s čím zásadně nesouhlasí.

Bc. Lenka Balogová uvedla, že ve Strategii není nic, s čím by občanská část členů nesouhlasila, naopak je to dobrý materiál. Je zapotřebí k materiálu přistupovat koordinovaně, neustále jej vyhodnocovat, protože jinak bude opět zasunutý do šuplíku a nebude naplňován. Do budoucna chce z preventivních důvodů upozornit na to, že by tento materiál, jakož i jiné materiály, měly být do budoucna k dispozici členům Rady v rámci připomínkového řízení, aby se k nim mohli vyjádřit.

Mgr. Monika Šimůnková bere tuto připomínku na vědomí. Sama vnímá jako důležité, aby členové Rady nebo minimálně krajsí koordinátoři pro romské záležitosti měli materiály, které se týkají jejich činnosti, k dispozici k připomínkování. V rámci svých pravomocí udělá maximum, aby byl tento požadavek naplněn.

PhDr. Renata Köttnerová uvedla, že krajsí koordinátoři pro romské záležitosti měli všichni možnost Strategii připomínkovat v rámci jednotlivých krajů, které byly připomínkovým místem. Chtěla by zde reagovat na příspěvek Mgr. Anny Čurdové z Asociace krajů ČR. V době přípravy Strategie se předpokládalo, že bude funkční navazující projekt 3.2 na služby sociální prevence, z tohoto důvodu kraje nevznesly připomínky týkající se financování sociálních služeb. Jinak sama v okamžiku, kdy jí tento materiál přišel k připomínkování, ihned jej rozeslala všem členům Rady k připomínkování.

Mgr. Monika Šimůnková poděkovala za reakce a přislíbila provedení příslušných opatření v rámci interních procesů Sekce pro lidská práva tak, aby členové Rady dostávali k připomínkám ty materiály, které se dotýkají situace Romů a to už ve fázi, kdy je materiál vytvářen a diskutován.

BOD JEDNÁNÍ Č. 12

RŮZNÉ

V této fázi požádala Mgr. Monika Šimůnková členy Rady, zda by nebylo možné informace k bodu č. 10 Zpráva o stavu romské menšiny v ČR za rok 2010 a k bodu č. 11 Zpráva o průběhu předsednictví ČR v rámci Dekády romské inkluze 2005 – 2015 projednat prostřednictvím emailové komunikace, aby mohla tyto body vypustit z jednání Rady s ohledem na časovou tíseň. Tímto by rovnou přešli k bodům, u nichž je nutné ještě nějaké aktivní rozhodnutí. O tomto kroku nechala následně hlasovat, členové Rady s ním jednomyslně souhlasili. Následně přešla k bodu č. 12, v rámci něhož bylo projednáno několik témat:

12 a) Informace z jednání Komise MŠMT pro přípravu Památníku romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu.

Mgr. Monika Šimůnková uvedla, že dne 2. března 2011 schválila vláda ČR usnesením č. 158 nový ideový záměr na zřízení Památníku romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu, jehož realizátorem by mělo být Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského

v Praze, příspěvková organizace MŠMT. Přípravou Památníku se zabývá *Komise MŠMT pro přípravu Památníku romského holocaustu v Hodoníně u Kunštátu*. Nyní resort školství vyzývá členy Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny, aby ze svých řad nominovali někoho, kdy se stal členem Komise. Požádala tajemníka Rady a člena této komise Mgr. Ondřeje Klípu, aby blíže představil její činnost.

Mgr. Ondřej Klípa z časových důvodů odkázal na podklady k jednání, jejichž součástí je Jednací řád Komise a zápis z posledního jednání, kde právě zazněl návrh, aby Rada nominovala někoho ze svých řad jako člena Komise. Následně vyzval zástupce MŠMT k doplnění informací a členy Rady k nominaci člena.

Ing. Ladislav Němec odkázal na dubnové zasedání Rady, kdy se velmi intenzivně řešila situace ohledně Památníků romského holocaustu v Letech u Písku. Zúčastněné strany si zde vyčítaly některé kroky týkající se úpravy pietního místa. V rámci prevence vzniku nesrovnalostí i v případě Hodonína u Kunštátu by bylo vhodné, aby měla Rada své zastoupení v Komisi, která má rozhodovací pravomoci při zajištění úpravy tohoto pietního místa. Toto je skutečně osobní apel na členy Rady. MŠMT tím chce předejít kritice, že neměli členové Rady možnost do realizace záměru MŠMT zasáhnout.

Mgr. Monika Šimůnková požádala členy Rady o nominaci na člena ze svých řad, případně navrhl, aby se členové mezi sebou dohodli a jméno následně v nejbližší době zaslali emailem. Předpokládá, že jméno bude komunikováno prostřednictvím místopředsedkyně Rady, Bc. Lenky Balogové, která bude komunikaci koordinovat.

Bc. Lenka Balogová se přiklonila k tomuto návrhu. V současnosti nemají žádného kandidáta, kterého by zde uvedli. Zároveň chtějí dát šanci i těm kandidátům na členy Rady, kteří by měli být v blízké době kanceláří Rady osloveni. Jeden z kandidátů z Jihomoravského kraje by měl vážný zájem o členství v této Komisi. Mgr. Monika Šimůnková s tímto souhlasila a přistoupila k dalšímu bodu jednání.

12 b) Informace o materiální a sociální revitalizaci sociálně vyloučených lokalit v Ostravě (Stanislav Svoboda, firma RPG Real Estate)

Mgr. Monika Šimůnková představila zástupce firmy RPG Real Estate Stanislava Svobodu. Uvítala tuto prezentaci, neboť je na místě zviditelnit jeden z pozitivních příkladů, který dokládá, že se někde úspěšně daří soužití romské menšiny s většinovou společností. Na nové scéně Národního divadla je nyní k vidění výstava *Proměny*, kterou před nedávnem slavnostně otevřeli. Projekt je zdokumentován na fotografiích vystavených v těchto prostorách, kde jsou prezentovány lokality, které se podařilo dostat z nejhorsích poměrů a upravit je tak, že se staly opět běžnou součástí obcí a měst. Na změnách v těchto lokalitách participovali samotní obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. I díky činnosti firmy RPG Real Estate se podařilo výrazně změnit tvář těchto míst po sociální a materiální stránce.

Stanislav Svoboda uvedl, že je jejich realitní skupina největším poskytovatelem nájemního bydlení v ČR. RPG Real Estate vlastní zhruba 44 tisíc bytů a to v 5 tisících domech. V domech a bytech společnosti bydlí více než 100 tisíc nájemníků. Přibližně 6 tisíc bytů z těch 44 tisíc je v sociálně vyloučených lokalitách. Potýkají se zde s problémy jako je devastace majetku, dluhy na nájemném, nulová návratnost vložených investic, prázdné byty, malá atraktivita pro nové nájemníky, asociální a kriminální chování, výroba a distribuce drog, která probíhá s apatickým přístupem policejních orgánů, problémy s bezpečností, negativní prezentace lokalit a jejich obyvatel v médiích.

Vzhledem k těmto problémům společnost vybrala jednu lokalitu ve Slezské Ostravě - Liščina. I dle údajů Agentury jsou největšími problémy lokality vysoký počet prázdných bytů, z 90% romská populace, 10 % neromská, mnoho z nich jsou bývalí horníci. Objevují se zde problémy s placením nájemného, přitom i po deregulaci nájemného zde nájemné není vysoké. Je zde aktivní sdružení Vzájemné soužití a to od roku 1997, což je velmi pozitivní faktor. Negativním faktorem je vysoká míra nezaměstnanosti, která ovlivňuje poměry v lokalitě. Pro realizaci projektu, který byl předmětem lokálního partnerství Agentury, byla nutná spolupráce celé řady subjektů, zejména NNO, základních škol, policie, Nadace OKD a místní samosprávy.

Zástupci společnosti RPG Real Estate se začali na začátku projektu scházet s nájemníky Liščiny a prezentovali jim projektový záměr. Jasně dali najevo, že přístup společnosti nebude spočívat v tom, že společnost udělá vše za nájemníky a obyvatelé dostanou vše na klíč zadarmo. To nebylo možné ani vzhledem k nízkému nájemnému, které platili. Vydali se cestou společné odpovědnosti, kdy nájemníci udělají jeden krok a společnost udělá další krok. Prvním krokem byl úklid lokality, po té společně pokračovali společnými opravami interiérů, kde společnost dávala nájemníkům materiál a místní lidé dali práci. Následně společně pokračovali výstavbou dětského koutku. V letošním roce proběhla výstavba sportovního hřiště. Společnost RPG Real Estate v letošním roce opravila i fasády domů, kanalizaci a vyměnila nevyhovující okna.

Byl zahájen program svépomocných oprav bytů pro obyvatele vyloučených lokalit, kteří chtějí přispět vlastní prací k opravě bytů, které byly původně zdemolovány. Jedná se např. o byty, které byly obývány narkomany a bezdomovci, obyvatelé lokality se zapojili do jejich revitalizace. Společnost investuje do zákonných úprav jako jsou rozvody energie, vody, plynu, komíny, okna a nájemníci potom vlastní prací i s vlastní investicí dělají opravy interiérů, někteří si tam dávají plovoucí podlahy. Změny interiérů jsou opravdu velmi výrazné. Projekt nespočívá tedy jen v opravě domu, protože zde měli zástupci společnosti oprávněné obavy, zda budou změny v domě udrženy. Na devastaci domů se v minulosti podíleli i samotní nájemníci, z tohoto důvodu chtěli, aby přiložili ruku k dílu. Spolupracovali na projektu s pracovníky Vzájemného soužití a s dalšími NNO na komunitních aktivitách, např. pomáhali zorganizovat i sportovní utkání společně s příslušníky městské policie a Policie ČR.

Projekty RPG Real Estate jsou součástí Integrovaného plánu rozvoje města Ostravy. Opravené lokality navštívili i zástupci MMR, včetně náměstka ministra pro místní rozvoj Ing. Miroslava Kalouse. V rámci IPRM investuje společnost v roce 2010 a 2011 částku 285 miliónů korun, konkrétně v rámci IPRM Karviná, Orlová a Český Těšín. Opět se v těchto lokalitách nevěnují pouze opravě domů, ale spolupracují s městy i na úpravě veřejných prostranství a účastní se sociálních a komunitních programů. Zaznamenal zde diskusi o Brně, kde jsou z opravených domů vytěšňováni Romové z vyloučených lokalit. Z lokalit, kde vlastní domy společnost RPG Real Estate, Romové vytěšňováni nejsou, naopak jsou součástí sociálních a komunitních programů a jsou zapojováni do podpůrných aktivit.

RPG Real Estate investuje prostředky do revitalizace i samostatně bez přispění z evropských strukturálních fondů. Jedná se např. o lokalitu Ostrava Kunčičky, která se proměnila v rezidenční bydlení, romská komunita opět v lokalitě zůstala. Co se týče svépomocných prací, obyvatelé se zde zapojují zejména do budování zahrádek. Dále se jedná o lokality Havířov - Šumbark, kde bohužel město vytvořilo zónu IPRM tak, aby v ní nebyly byty společnosti. Dnes toho již zástupci města litují. Společnost snad dostane šanci se zapojit do revitalizace v roce 2014. Společnost investovala v tomto městě do revitalizace území, kde jsou její byty, vlastní prostředky. V současné době se věnují revitalizaci devíti sociálně vyloučených lokalit. Celková investice v loňském a letošním roce dosáhne výše 461 miliónů

korun a budou opraveny lokality s více než 2700 domy. Tento investiční program je v ČR bezprecedentní.

Co se týče základních principů revitalizace, zcela zásadní je aktivní zapojení obyvatel do svépomocných oprav domů, do úprav a úklidu veřejných prostranství. Využívají institut veřejných prací ve spolupráci s nevládními organizacemi, takže obyvatelé se musí podílet na úpravách okolí, které často předtím devastovali či znečišťovali. Klíčové je posílení sociální kontroly, obsazování prázdných bytů, zlepšování sousedských vztahů, zvýšení sociální diverzity v lokalitě a nulová tolerance ke kriminalitě.

Společnost obecně podporuje řadu programů pro lidi, kteří se ocitli v sociální nouzi. Má fond pro seniory, kde mohou žádat o příspěvek na nájemné. Mají i záchranný fond pro lidi, kteří se ocitli ve velké životní nouzi. Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit mohou kdykoli přijít na klientské centrum, kde mohou pracovníkům sdělit, že mají velké finanční problémy a potřebují odklad při placení nájmu či zřízení splátkového kalendáře a vždy se snaží toto řešit. Pokud na druhou stranu někdo ignoruje své povinnosti nájemníka, schovává se a myslí si, že se to nějak vyřeší, tak toto společnost nemůže tolerovat. Klíčová je zde podpora a komunikace s neziskovým sektorem, ale i s místní samosprávou, s Agenturou, s policií a s dalšími partnery. Investice do bytového fondu musí být provázány fungující nabídkou sociálních služeb a podpůrných programů. Z tohoto důvodu participuje společnost i při budování komunitních center v lokalitách, poskytují bytové i nebytové prostory nevládním organizacím. V současné době spolupracuje společnost s více než 25 NNO a nabízí i prostory za symbolické nájemné např. městské policii v Karviné či v Ostravě.

Dále byly představeny hlavní hrozby projektu vzhledem ke zkušenostem společnosti. Již byly zmíněny hrozby jako je kriminalita v lokalitě, výroba a distribuce drog, pasivita policie a její omezená přítomnost v lokalitách, která je způsobena částečně i díky omezení rozpočtu policie. Vnímá jako paradox to, že pokud někde dojde ke konfliktu mezi většinovou společností a romskou menšinou, je vláda ochotná uvolnit půlmiliardy na bezpečnostní opatření. Pokud společnost nabídne policii byt jako kontaktní místo pro policii za jednu korunu měsíčně, tak se dozví, že kontaktní místo není možné zřídit, protože městská policie nemá 1500 Kč na plyn. Na jedné straně, pokud je krize a dojde k vyhocení vztahů, pokud média hřmí, tak se uvolňují půlmiliardy, pokud se má dělat preventivní práce, která by vyhocení předcházela, tak není k dispozici 1500 Kč na plyn.

Další hrozbou je rušení policejních stanic ve vyloučených lokalitách, k tomuto došlo např. v Kunčicích v Kunčičkách, kde byla zrušena policejní stanice Policie ČR. Investice do revitalizace byla v rámci několika desítek milionů korun. Do revitalizace investovaly i obce, zároveň byly využity i finanční prostředky z evropských strukturálních fondů, ale na policejní stanici už nezbyly finanční prostředky. Dojezd do vyloučené lokality se díky zrušení pobočky z 10 minut prodloužil na 30 minut. Je zde nyní vysoké riziko devastace majetku, což snižuje následně vůli k dalším investicím do lokality jak ze strany společnosti, tak i ze strany města.

Další hrozbou jsou škrty v rámci systému státní sociální podpory, omezené financování ze zdrojů EU, ne všechny vyloučené lokality byly zahrnuty do Integrovaných plánů rozvoje města v rámci IOPu. O tomto jednali i se Svazem měst a obcí ČR, protože se obávali, že města nevyužijí prostředky v rámci IPRM na revitalizaci veřejných prostranství, protože se potýkají s velkým odporem ze strany majority, aby nedávaly ani korunu do těch lokalit, které společnost zainventovala. Pro město je toto problém navzdory tomu, že investuje pouze 15% z částky a 80% jde z evropských strukturálních fondů.

Další hrozbou je medializace problému a tlak extremistických skupin, které vytvářejí fámy o sestěhování nepřizpůsobivých skupin, pokládání rovnítka mezi Rom = chudý člověk, sociálně slabý člověk, nepřizpůsobivý – toto se v médiích už naprosto „slilo“. I on osobně je naprosto šokován přístupem médií. Chápe, že média potřebují určitou senzaci, ale způsob

jakým v poslední době tento problém prezentují veřejnosti je naprosto skandální. Fámy, které jsou vytvářeny extremistickými skupinami jako byly např. demonstrace v Havířově před ubytovacím zařízením Merkur a ve vyloučené lokalitě Havířov Šumbark, média přebírají a propagují negativním způsobem situaci směrem k veřejnosti. Klíčovým předpokladem úspěchu je samozřejmě spolupráce a koordinace postupů všech zainteresovaných institucí. Závěrem by chtěl zdůraznit, že prevence stojí daleko méně peněz než potom krizový management. Stejně jako v severních Čechách, na severní Moravě to také vše a extremisté jsou zde připraveni zneužít situaci v rámci své propagace.

Za společnost RPG Real Estate by chtěl zdůraznit, že podpora revitalizace ze strany společnosti bude samozřejmě pokračovat i v dalších letech. V tomto ohledu nicméně potřebuje společnost podporu státních orgánů, Agentury, Policie ČR. I když i oni čelí určitému tlaku médií, prromské aktivity jsou v médiích velice kriticky komentovány. V případě lokality Horní Suchá, která byla vyloučená a v hrozném stavu, jakmile se pustila společnost do revitalizace společně se Vzájemným soužitím, tak média a obec je začaly kritizovat za to, že stěhují Romy a nepřizpůsobivé. Dokud si problému nevšimaly, protože měly jiné priority, tak to bylo v pořádku. Jakmile společnost začala v lokalitách pracovat, tak nastoupily orgány sociálně právní ochrany dětí a hrozily odebráním dětí do ústavní péče a podobně. Spolupráce s místní samosprávou a dalšími partnery je naprosto nezbytná.

Mgr. Monika Šimůnková poděkovala ze prezentaci. Projekt je důkazem toho, že když se chce, je integrace možná, ale vyžaduje intenzivní, dlouhodobou a tvrdou práci. Vyzvala členy Rady k dotazům a komentářům.

Bc. Martin Šimáček poděkoval nejen za prezentaci, ale i za práci, která je za činností společnosti RPG Real Estate a vyjádřil další podporu ze strany Agentury.

Ing. David Kafka se dotázal, jak se společnost vypořádala s dluhy na nájemném. Stanislav Svoboda uvedl, že každý nájemník má možnost se přijít poradit na klientské centrum v případě, že se dostal do problému při úhradě nájmu. Významně společnosti pomáhají nevládní organizace jako je právě Vzájemné soužití, Centrom a další, které jsou v úzkém kontaktu s obyvateli lokalit. Součástí jejich aktivit je dluhové poradenství. Pokud se samozřejmě dostanou nájemníci do situace, kdy ignorují výzvy společnosti na zaplacení nájmu, potom nastupuje standardní proces včetně vystěhování a nabídky náhradního ubytování. Bydlení poskytované společností RPG Real Estate stojí 57 Kč za 1 m², což je vlastně sociální bydlení. To je jedna třetina klasického tržního nájemného v centru Ostravy, Havířova nebo Karviné. Paradoxně se některé obce tomuto typu bydlení brání a bytového fondu se zbavují, domy bourají nebo je masivně rozprodávají malým investorům, kteří je ihned přebudují. Přitom, pokud se ve spolupráci s odbory sociálně právní ochrany dětí, s Agenturou, s MPSV a dalšími, podaří udržet nájemníky v tomto bydlení, je to to nejlevnější bydlení, co mohou mít, které si mohou také snáze udržet. Jakmile se posunou nájemníci do ubytovny, dochází k zatížení veřejných rozpočtů, protože platba za ubytovnu jde přímo, je hrazena často ze sociálních dávek. Pokud jdou vystěhovaní nájemníci do azylového domu, je i zde v naprosté většině případů bydlení mnohem dražší a to až dvojnásobně než je pronájem bytu od společnosti. Dalšími negativními důsledky je roztržení rodiny, neboť azylové domy nejsou koncipované pro celou rodinu, ale jen pro matku s nezaopatřenými dětmi. Málodce může být otec společně s matkou a dětmi. Hlavním úkolem je tedy udržet rodinu ve standardním nájemním bydlení se sociální či komunitní podporou. Pořád to bude výhodné pro stát i pro společnost, protože si váží každého nájemníka. Vybírání nájemného není samozřejmě snadné, neboť platební morálka je u obyvatel vyloučených lokalit nižší. Pro nájemníky je někdy velmi obtížné uhradit sociální dávkou či příjmem z práce na černo nájem. Mnoho z nich také nemá pracovní smlouvu.

Mgr. Jozef Baláž uvedl, že jej prezentace velmi zaujala. Projel už půl Evropy, kde viděl řadu pozitivních příkladů. Tento projekt je skutečně ojedinělý a vynikající příklad dobré

praxe. Chtěl by vyzdvihnout i to, že společnost RPG není nadací ani občanským sdružením, jehož posláním by byla sociální práce. Je to záměr, který je investiční a toto je přístup, který je v současné době velmi důležitý v oblasti integrace Romů. Rovněž poděkoval za prezentaci a za tuto prospěšnou činnost společnosti RPG.

Stanislav Svoboda uvítal, že zde byl zdůrazněn velmi důležitý aspekt celého projektu. Řada aktivit je realizována v rámci charitativní či korporátně odpovědnostní činnosti. návratnost investic zde však očekávají, byť v menší míře. Doufají, že se budou investice vracet a to nejen finančně, ale i ve formě zlepšení sousedských vztahů mezi menšinou a majoritní společností, která bydlí v okolí a jsou zde najaté vztahy. Samozřejmě ekonomický aspekt musí velice bedlivě zvažovat. Vynaložené investice skutečně nejsou charitou. Tento přístup je však důležitý i pro nastavení způsobu podpory. Vždy zdůrazňuje, že je důležité, aby obyvatelé v rámci revitalizace lokality nějak přispěli k jejímu zvelebení a to jak nájmem, tak i svojí prací. Pokud lidé dostanou něco zadarmo, tak to nefunguje.

BOD JEDNÁNÍ Č. 13

ZÁVĚR

Mgr. Monika Šimůnková poděkovala za účast i za podnětnou diskusi členům Rady i hostům. Projednáno bylo hodně bodů. Ty body, které zde projednány nebyly, budou prodiskutovány emailovou formou.